



Onsdag den 29. november 2023 (D)

1

## 26. møde

Onsdag den 29. november 2023 kl. 13.00

### Dagsorden

#### 1) Besvarelse af oversendte spørgsmål til ministre (spørgetid).

1) Til forsvarsministeren af:

**Kristian Bøgsted (DD)**

Mener ministeren, at vi akut burde afsætte flere midler til de danske redningsskibe, så der sikres midler til ordentlig redningsservice? (Spm. nr. S 255, skr. begr.).

2) Til indenrigs- og sundhedsministeren af:

**Nick Zimmermann (DF)**

Hvorfor har ministeren ikke sørget for at give tilstrækkeligt med midler til, at Region Midtjylland havde kunnet undgå at nedlægge akutlægebilen og akutklinikken i Grenå? (Spm. nr. S 251).

3) Til justitsministeren af:

**Mette Thiesen (DF)**

Finder ministeren det rimeligt, at borgere, som oplever svigt fra kommunens side i forhold til deres boligsituation, ad flere gange får deres boligsag udskudt ved domstolene? (Spm. nr. S 271, skr. begr. (omtrykt)).

4) Til social- og boligministeren af:

**Charlotte Broman Mølbæk (SF)**

Hvad er ministerens holdning til, at det angiveligt er blevet sværere for unge under 25 år at få en BPA-ordning? (Spm. nr. S 259).

5) Til social- og boligministeren af:

**Kirsten Normann Andersen (SF)**

Hvad er ministerens holdning til, at kommuner beslutter at opgive BPA-ordningen til en borger med handicap, som er overgået til folkepension, hvorved borgerens behov for respiratorhjælp, som hidtil har været delt mellem kommune og region med 1/3 til kommunen og 2/3 til regionen, nu entydigt overgår til regionen 24/7, mens kommunen samtidig skal afholde omkostninger til ældrepleje og ledsagerordning? (Spm. nr. S 260).

6) Til social- og boligministeren af:

**Mette Thiesen (DF)**

Er ministeren – bl.a. på baggrund af sagen om Tommy fra Kalundborg, som jeg for nylig har besøgt, som er lam fra brystet og ned

grundet en ulykke, og som har måttet kæmpe en kamp mod kommunen igennem de lidt over 10 år, der er gået, siden handicapområdet blev lagt ind under kommunerne – tilfreds med kommunernes håndtering af handicapområdet, eller finder ministeren, at handicapområdet bør varetages af andre? (Spm. nr. S 268, skr. begr.).

7) Til beskæftigelsesministeren af:

**Sólbjörg Jakobsen (LA)**

Mener ministeren, at danskernes arbejdstid underminerer velfærdssamfundet, når danskernes arbejdstid er omtrent lige så høj som i 2008?

(Spm. nr. S 240, skr. begr. (omtrykt)).

8) Til beskæftigelsesministeren af:

**Victoria Velasquez (EL)**

Hvad er ministerens holdning til, at Arbejdstilsynet ikke vil fjerne det grønne skilt fra et stillads, der ikke lever op til lovgivningen, og vil ministeren tage initiativ til at styrke Arbejdstilsynets mulighed for at fjerne grønne skilte på stilladser, der ikke lever op til kravene? (Spm. nr. S 267).

9) Til beskæftigelsesministeren af:

**Victoria Velasquez (EL)**

Hvad er ministerens reaktion på de 22 organisationers opråb til regeringen om, at I skal gøre mere for at bekæmpe børnefattigdom? (Spm. nr. S 269).

10) Til ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri af:

**Kristian Bøgsted (DD)**

Mener ministeren, at det er god praksis, når staten beder landmænd om at tilbagebetale store dele af deres kompensation, som de har modtaget for udtagning af lavbundsjord, med 11 pct. renter oveni? (Spm. nr. S 249, skr. begr. Medspørger: Kenneth Fredslund Petersen (DD)).

11) Til ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri af:

**Carl Valentin (SF)**

Hvorfor vil regeringen lukke Det Økologiske Spisemærke? (Spm. nr. S 262).

12) Til transportministeren af:

**Sofie Lippert (SF)**

Bakker ministeren op om ambitionen om lyntog hver anden time mellem Aarhus og Hamborg, som regionsrådsformand Stephanie Lose (V) og ministerpræsident Daniel Günther (CDU) fra henholdsvis region Syddanmark og delstaten Sydslesvig den 1. november gav håndslag på, og vil ministeren arbejde aktivt for, at der etableres regelmæssig og hurtig togdrift mellem Aarhus og Hamborg? (Spm. nr. S 210 (omtrykt). Medspørger: Jens Meilvang (LA)).

13) Til uddannelses- og forskningsministeren af:

**Pelle Dragsted (EL)**

Vil ministeren forklare rimeligheden i, at regeringen vil forringe su'en for studerende på erhvervsakademierne, professionshøjskolerne og universiteterne og dermed gamble med den sociale mobilitet i uddannelsessystemet i en tid, hvor vi aldrig har været rigere som samfund, og hvor et stigende antal unge oplever et voldsomt præstationspres og alvorlig mistrivsel? (Spm. nr. S 258).

14) Til uddannelses- og forskningsministeren af:

**Katrine Robsøe (RV)**

Ser ministeren en fordel i et bredt politisk forlig bag uddannelsesstøtten, så der er ro om de studerendes livsvilkår i fremtiden, eller er regeringen klar til at opsigte forliget for at kunne gennemføre sine besparelser alene eller sammen med su-kritiske partier? (Spm. nr. S 266, skr. begr.).

15) Til ministeren for landdistrikter af:

**Pernille Vermund (NB)**

Finder ministeren, at placeringen af otte testvindmøller med en højde på op til 450 meter i Balling Enge ved Vadehavet er foreneligt med Vadehavet som UNESCO Verdensarv, beskyttet naturområde og fou-rageringsstop for millioner af trækfugle, og kan ministeren svare på, hvilket natursyn regeringen lægger til grund, siden Vadehavet stadig væk indgår i planlægningen af et tredje testcenter for vindmøller? (Spm. nr. S 231 (omtrykt)).

16) Til kirkeministeren af:

**Katrine Daugaard (LA)**

Mener ministeren, at regeringen troværdigt kan siges at stå på religionskritikkens side, når den for nuværende er i gang med at kriminalisere dele af religionskritikken i Danmark? (Spm. nr. S 263, skr. begr.).

17) Til ministeren for ligestilling af:

**Sólbjörg Jakobsen (LA)**

Mener ministeren, at man i Danmark i forbindelse med jobsøgning bør have ret til at blive mødt som menneske med de kvalifikationer og egenskaber, man nu har, i stedet for at blive bedømt på sit køn, sin hudfarve eller andre ydre karakteristika? (Spm. nr. S 261).

Kl. 13:00

## Meddelelser fra formanden

**Formanden (Søren Gade):**

Mødet er åbnet.

I dag er der følgende anmeldelse:

Ministeren for byer og landdistrikter (Morten Dahlin (V)):

Lovforslag nr. L 87 (Forslag til lov om ændring af lov om testcentre for store vindmøller ved Høvsøre og Østerild. (Mulighed for færre, men højere vindmøller ved Testcenter Høvsøre)).

Titlen på den anmeldte sag vil fremgå af [www.folketingstidende.dk](http://www.folketingstidende.dk) (jf. ovenfor).

Det eneste punkt på dagsordenen er:

### 1) **Besvarelse af oversendte spørgsmål til ministre (spørgetid).**

Kl. 13:00

**Formanden (Søren Gade):**

Det første spørgsmål er til forsvarsministeren, og jeg byder nu velkommen til hr. Kristian Bøgsted fra Danmarksdemokraterne. Værsgo.

Kl. 13:00

#### Spm. nr. S 255

1) Til forsvarsministeren af:

**Kristian Bøgsted (DD):**

Mener ministeren, at vi akut burde afsætte flere midler til de danske redningsskibe, så der sikres midler til ordentlig redningsservice?

Skriftlig begrundelse

Der henvises til artiklen »Drama på havet: Kæmpetrawler til undsætning«, på Nordjyskes hjemmeside den 23. november 2023.

**Formanden (Søren Gade):**

Værsgo.

Kl. 13:00

**Kristian Bøgsted (DD):**

Det er jo ikke så længe siden, vi sidst så problemer det her område, så spørgsmålet er:

Mener ministeren, at vi akut burde afsætte flere midler til de danske redningsskibe, så der sikres midler til ordentlig redningsservice?

Kl. 13:00

**Formanden (Søren Gade):**

Forsvarsministeren.

Kl. 13:00

**Forsvarsministeren (Troels Lund Poulsen):**

Tak til Kristian Bøgsted fra Danmarksdemokraterne for spørgsmålet. Lad mig starte med at sige, at der generelt er stor opmærksomhed på den tekniske stand af Kystredningstjenestens aldrende fartøjer, og det er også med god grund. Kystredningstjenesten er en vigtig del af det samlede beredskab her i Danmark. Kystredningstjenesten består af mange dygtige både professionelle og frivillige medarbejdere fordelt på landets 21 redningstationer, hvorfra de som bekendt er klar til at sejle ud i al slags vejr, når folk kommer i nød.

Det er ingen hemmelighed, at Kystredningstjenesten er udfordret af nedbrud på redningsfartøjer, samtidig med at nogle fartøjer er ude af beredskabet for at få foretaget nødvendige systemudskiftninger. Med til historien hører dog også, at der er igangsat en plan om at anskaffe 33 nye redningsfartøjer frem mod 2030. Det første fartøj er allerede modtaget af Forsvarsministeriets Materiel- og Indkøbsstyrelse, og det gennemgår lige p.t. de sidste forberedelser, inden det bliver leveret til Kystredningstjenesten. Det er desuden forventningen, at Forsvarsministeriets Materiel- og Indkøbsstyrelse vil modtage endnu et fartøj inden årets udgang.

De nye og moderne fartøjer skal løbende erstatte store dele af Kystredningstjenestens nuværende flåde, så de mange dygtige og frivillige kræfter får bedre forudsætninger for at løse deres redningsopgaver. Når det er sagt, tager det tid at anskaffe så mange fartøjer, hvorfor vi også må væbne os med tålmodighed, indtil de alle er anskaffet. Det samlede redningsberedskab koordineres således at det, der hedder Joint Rescue Co-ordination Centre Denmark, der anvender alle operative tilgængelige kapaciteter i en given redningssituation. Det vil sige, at der også bruges enheder fra søværnet, mari-nehjemmeværnet, flyvevåbnet med redningshelikoptere, politiet og

de lokale beredskaber – ud over Kystredningstjenesten. Den samlede indsats medvirker til, at beredskabet i dag lever op til de fastsatte krav i forhold til reaktionstid, selv om vi har udfordringer med en række af Kystredningstjenestens fartøjer.

Skibsfartens og Luftfartens Redningsråd har således det seneste år vurderet, at beredskabet samlet set har været tilfredsstillende. Det skal dog ikke være en sovepude. Som nævnt er der nu igangsat en omfattende anskaffelsesplan, der skal sikre, at Kystredningstjenesten fortsat kan udføre de vigtige redningsopgaver fra nye og mere moderne redningskøretøjer, selv om det så kommer til at strække sig over nogle år.

Kl. 13:03

**Formanden (Søren Gade):**  
Hr. Kristian Bøgsted.

Kl. 13:03

**Kristian Bøgsted (DD):**

Tak for det. Det jo meget fint, at vi har sat gang i noget allerede, for det var faktisk allerede tilbage i 2014, der blev afsat et trecifret millionbeløb til at opdatere flåden. Men mener ministeren ikke, vi skal gøre noget for at presse på for at løse det her problem lidt hurtigere? Det var trods alt i 2014, det her beløb blev afsat, og f.eks. i Hvide Sande har man en redningsbåd, der blev bygget i 1989 og var beregnet til at sejle i 15-18 år, og det er stadig væk den, de bruger. Så mener ministeren ikke, vi skal prøve at skubbe lidt på og prøve at få fat i nogle nye både lidt hurtigere på en eller anden måde?

Kl. 13:03

**Formanden (Søren Gade):**  
Forsvarsministeren.

Kl. 13:03

**Forsvarsministeren (Troels Lund Poulsen):**

Der var jo ikke noget bedre, end hvis jeg i dag kunne love, at jeg kunne få skaffet bådene hurtigere. Det her er jo ikke noget, man gør med et fingerknips. Jeg tror også, hr. Kristian Bøgsted ved, at det tager lang tid at få bygge de redningsfartøjer, der skal bruges. De skal jo også leve op til en lang række sikkerhedsmæssige krav, for at de kan indsættes. Det siger sig selv.

Når det er sagt vil jeg også gerne understrege, at jeg er meget opmærksom på, at vi så også følger anskaffelserne, sådan at vi sikrer, at vi hele tiden er opdateret og ved, at vi får leveret de fartøjer i den rækkefølge, som de er lovet. For det er selvfølgelig rigtigt, at vi er udfordret på baggrund af aldrende fartøjer.

Kl. 13:04

**Formanden (Søren Gade):**  
Hr. Kristian Bøgsted.

Kl. 13:04

**Kristian Bøgsted (DD):**

Men når vi så står og mangler de her både nu, tænker jeg, at vi måske burde gå ind og kigge på, hvad vi ellers kan gøre. For ministeren er vel enig i, at det heller ikke kan være rigtigt, at vi ikke kan komme ud og hjælpe kuttere, der har lidt havari, og hvor redningen rent faktisk afhænger af, at der tilfældigvis kommer en anden trawler og kan hjælpe til med det. Så vi skal vel have kigget på en eller anden midlertidig løsning i den her situation.

Kl. 13:05

**Formanden (Søren Gade):**  
Forsvarsministeren.

**Forsvarsministeren (Troels Lund Poulsen):**

Som jeg også sagde i min besvarelse, er det jo sådan, at vores beredskab samlet set har været tilfredsstillende med en redningsprocent de seneste 5 år på 96,5, hvor kravet er 94 pct. Men når det så er sagt, er jeg jo altid åben over for at diskutere, om der kan tages yderligere tiltag. Og jeg vil så også foreslå, at hvis man ønsker det, må man bringe det op i den forsvarsforligskreds, som Danmarksdemokraterne også er med i. Så må vi jo se, om der kan tages yderligere tiltag. Men jeg kan ikke stå i dag og komme med en snuptagsløsning, fordi de her anskaffelser både tager tid og sikkerhedsmæssigt skal leve op til de standarder, der skal være. Og jeg tror også, hr. Kristian Bøgsted er helt enig i, at det skal være sådan.

Kl. 13:05

Kl. 13:05

**Formanden (Søren Gade):**

Hr. Kristian Bøgsted for et afsluttende spørgsmål.

Kl. 13:05

**Kristian Bøgsted (DD):**

Tak, og tak til ministeren for at stille op her i dag. Jeg tror, jeg vil slutte af med at høre ministeren, om ikke vi så kan blive enige om, at vi i hvert fald fremadrettet skal kigge på at sørge for, at investeringerne til redningsflåden her kommer i et tempo og på et niveau, der gør, at vi fremover ikke kommer til at se, at vi har både, der er bygget i 1989 og beregnet til tjeneste i 15-18 år, der stadig væk sejler her 25 år senere.

Kl. 13:06

**Formanden (Søren Gade):**

Forsvarsministeren.

Kl. 13:06

**Forsvarsministeren (Troels Lund Poulsen):**

Det er jeg meget enig i, og det her problem, som vi nu står over for, skyldes jo også, at der har været udfordringer igennem mange år med at få truffet de nødvendige beslutninger. Det bliver vi nødt til at lære af. Det findes der desværre også andre eksempler på. Hvis vi ser på vores miljøskibe, er de også meget aldrende, og vi står over for meget store udfordringer. Vi skal sørge for, at vi får løst de her problemer, sådan at vi fremover bliver i stand til at få lavet udskifningerne, inden vi får nedbrud på de skibe, som forsvaret måtte benytte sig af.

Kl. 13:06

**Formanden (Søren Gade):**

Det afslutter spørgsmålet. Vi siger tak til forsvarsministeren og hr. Kristian Bøgsted fra Danmarksdemokraterne.

Jeg byder nu velkommen til indenrigs- og sundhedsministeren, og spørgsmålet bliver stillet af hr. Nick Zimmermann fra Dansk Folkeparti.

Kl. 13:07

**Spm. nr. S 251**

2) Til indenrigs- og sundhedsministeren af:

**Nick Zimmermann (DF):**

Hvorfor har ministeren ikke sørget for at give tilstrækkeligt med midler til, at Region Midtjylland havde kunnet undgå et nedlægge akutlægebilen og akutklinikken i Grenå?

**Formanden (Søren Gade):**

Værsgo.

Kl. 13:07

Kl. 13:10

**Nick Zimmermann (DF):**

Tak for det. Hvorfor har ministeren ikke sørget for at give tilstrækkeligt med midler til, at Region Midtjylland havde kunnet undgå at nedlægge akutlægebilen og akutklinikken i Grenaa?

Kl. 13:07

**Formanden (Søren Gade):**

Ministeren.

Kl. 13:07

**Indenrigs- og sundhedsministeren (Sophie Løhde):**

Tak for spørgsmålet, om end jeg ikke anerkender spørgsmålets præmis. For det har været en helt klar prioritering for den her regering, siden vi tiltrådte, at sørge for at iværksætte initiativer, som både skal styrke økonomien og kapaciteten i vores sundhedsvæsen, og vi har sådan set sat mange rigtig mange penge af til det.

Noget af det første, vi gjorde, var at indgå en akutaftale med regionerne til 2 mia. kr. med henblik på at få nedbragt de alt for lange ventelister. Vi har med sundhedspakken afsat 5 mia. kr. til et varigt kvalitetsløft af vores sundhedsvæsen. Vi løfter økonomien i regionerne med økonomiaftalen fra næste år, og med finanslovsaftalen har den her regering også afsat yderligere midler målrettet vores sundhedsvæsen.

Med den historisk brede finanslovsaftale, som vi jo indgik i mandags med bl.a. spørgerens parti og mange andre, har vi konkret også nu afsat 50 mio. kr. i 2024 stigende til 75 mio. kr. årligt fra 2025 og frem, så regionerne kan ansøge om midler til at styrke deres akutberedskaber. De midler kan jo bruges til f.eks. at etablere flere akutbiler eller øvrige præhospitale tiltag, for blot at nævne nogle. Nu er det jo op til regionerne at lægge billet ind på midlerne, i forhold til hvor der er de største udfordringer, men jeg må på den baggrund også klart afvise spørgerens præmis for spørgsmålet om, at regionerne ikke har fået tilstrækkeligt med midler.

Jeg synes, at det er helt fair at være politisk uenig i, hvilke konkrete lokale dispositioner et regionsråd vedtager og beslutter i de enkelte regioner. Dem kan man være enig i eller uenig i, men det er et regionalt ansvar, og jeg har naturligvis som sundhedsminister en klar forventning om, at man i regionerne organiserer og prioriterer den akutte indsats, herunder også den præhospitale indsats, så hjælpen kan komme hurtigt frem og vi kan sikre patientsikkerheden. For det er selvfølgelig helt centralt for os som regering, at man som borger kan føle sig tryk, uanset hvor i landet man bor.

Kl. 13:09

**Formanden (Søren Gade):**

Hr. Nick Zimmermann.

Kl. 13:09

**Nick Zimmermann (DF):**

Det var fuldstændig som ventet: et totalt ikkesvar. Det var et ikkesvar på, at der bor en masse mennesker ude på Djursland, der nu kommer til at have 60 km til nærmeste hospital. Det vil altså sige, at hvis man f.eks. bor ude i Grenaa eller på Djursland i det hele taget og man er udsat for at få et hjertestop, så skal en akutbil køre 60 km inde fra Randers ud til Djursland. Den skal så også lige køre 60 km den anden vej, inden man er inde på hospitalet igen. Det er alt for galt, at regeringen ikke har tænkt sig at gøre noget ved det her. Finansministeren står jo og siger, at der er penge nok i kassen. Hvorfor i alverden sender man så ikke nogle penge ud til regionerne, sådan at man kan sikre sikkerheden og trygheden for de borgere, der bor ude på Djursland?

**Formanden (Søren Gade):**

Ministeren.

Kl. 13:10

**Indenrigs- og sundhedsministeren (Sophie Løhde):**

Det er jo ganske enkelt også forkert, at spørgeren her og siger, at man ikke har tænkt sig at gøre noget. Er der noget, vi har gjort fra dag et af, så er det at styrke økonomien og kapaciteten i vores sundhedsvæsen, som jeg på en række punkter medgiver er presset. Men vi har sat ind med målrettede initiativer. Noget af det første, jeg gjorde, da jeg tiltrådte som indenrigs- og sundhedsminister, var at udmønte 15 – 15! – nye akutberedskaber i Danmark. Så at sige, at der ingenting er gjort, herunder i forhold til akutberedskabet, er simpelt hen misvisende.

Kl. 13:10

**Formanden (Søren Gade):**

Hr. Nick Zimmermann.

Kl. 13:10

**Nick Zimmermann (DF):**

Det er jo dybt problematisk at have en sundhedsminister her i Danmark, der overhovedet ingen fornemmelse har for, hvad der sker ude i virkeligheden. Ude på Djursland tror jeg sådan set at borgerne er ligeglade med, hvad for nogle initiativer ministeren har sat i gang, så længe de ikke foregår ude på Djursland. Altså, hvad hjælper det en beboer ude på Djursland, der får et hjertestop, at sundhedsministeren måske har sat et eller andet i værk inde i Københavnstrup?

Prøv at høre: Der er altså et akut behov for at få sendt noget hjælp ud til Djursland. Hvis man får et hjertestop, skal en akutbil nu køre 60 km inde fra Randers for at komme ud til Grenaa. Hvad har ministeren tænkt sig at gøre ved det? Der må efterhånden komme et klart svar ud til de borgere.

Kl. 13:11

**Formanden (Søren Gade):**

Ministeren.

Kl. 13:11

**Indenrigs- og sundhedsministeren (Sophie Løhde):**

Jeg synes faktisk, at det er en smule arrogant at sige, at man bare er ligeglad med, at der nu rundt i Danmark, herunder i nogle af de egne af Danmark, hvor der er allerlængst til hjælp, kommer 15 nye akutberedskaber, ovenikøbet nu med en finanslovsaftale, hvor der også er midler til at kunne investere i vores sundhedsvæsen, herunder også til at forhøje akutberedskabet, eksempelvis i form af ekstra akutlægebiler. Så kan jeg godt forstå, at de borgere, som konkret oplever, at et regionsråd vedtager en besparelse, for så vidt angår akutberedskabet i et specifikt område, er utilfredse med den besparelse. Men man kan ikke klandre regeringen for det, for penge til at sikre det er der.

Kl. 13:11

**Formanden (Søren Gade):**

Så er det hr. Nick Zimmermann med et afsluttende spørgsmål.

Kl. 13:11

**Nick Zimmermann (DF):**

Okay. Hvis pengene er der, glæder jeg mig til at meddele de borgere ude på Djursland, at pengene kommer lige om lidt, og at vi nu hører fra regeringen, at det sikres, at man selvfølgelig fastholder de borgeres akutbil ude på Djursland. Det synes jeg er en glædelig nyhed. Det vil jeg glæde mig til at fortælle dem. Så vil mit næste

spørgsmål om, hvorfor man ikke bare skar ned på nogle papirnussere og nogle djøfer i regionen, jo slet ikke være nødvendigt at stille.

Så det er da en glædelig nyhed, at der nu bliver sendt penge ud til Region Midtjylland, sådan at de kan sikre akutlægebilen ude på Djursland.

Kl. 13:12

**Formanden (Søren Gade):**  
Ministeren.

Kl. 13:12

**Indenrigs- og sundhedsministeren (Sophie Løhde):**

Spørgeren burde vide, eftersom spørgerens parti er med som en del af finansloven, at vi faktisk skærer ned på administration i kommunerne, i regionerne og i staten til næste år. Det var den ene del. Den anden del er, at pengene er der. At Region Midtjylland nu lægger billet ind på og søger om deres andel i forhold til akutmidlerne, er jo en opgave for det folkevalgte regionsråd, der sidder i Region Midtjylland. Det er jo en opgave for dem at træffe de lokale dispositioner.

Kl. 13:12

**Formanden (Søren Gade):**

Tak for det. Det afslutter spørgsmålet. Vi siger tak til indenrigs- og sundhedsministeren og tak til hr. Nick Zimmermann fra Dansk Folkeparti.

Vi byder velkommen til justitsministeren, og spørgsmålet bliver stillet af fru Mette Thiesen fra Dansk Folkeparti.

Kl. 13:12

**Spm. nr. S 271 (omtrykt)**

3) Til justitsministeren af:

**Mette Thiesen (DF):**

Finder ministeren det rimeligt, at borgere, som oplever svigt fra kommunens side i forhold til deres boligsituation, ad flere gange får deres boligsag udskudt ved domstolene?

Kl. 13:15

Skriftlig begrundelse

Der henvises til artiklen »Søren Mandrup er nabo til »svævende hus«: Nu aflyses retssag med nonsens-forklaring« fra BT den 19. november 2023.

**Formanden (Søren Gade):**

Værsgo.

Kl. 13:12

**Mette Thiesen (DF):**

Tusind tak. Det var egentlig et spørgsmål, som jeg til at starte med stillede til sundheds- og indenrigsministeren, fordi det jo også bl.a. beror på en meget problematisk behandling af en borger i min egen hjemkommune, Hillerød. Men det handler selvfølgelig også om ventetiderne i domstolene. Så tak til justitsministeren for at møde frem og besvare det.

Finder ministeren det rimeligt, at borgere, som oplever svigt fra kommunens side i forhold til deres boligsituation, ad flere gange får deres boligsag udskudt ved domstolene?

Kl. 13:13

**Formanden (Søren Gade):**

Justitsministeren.

Kl. 13:13

**Justitsministeren (Peter Hummelgaard):**

Tak for det spørgsmål. Jeg synes, det på alle måder er et relevant spørgsmål, og jeg vil gerne starte med at sige, at jeg, selvfølgelig ud

over det, der står i den artikel, som fru Mette Thiesen henviser til, ikke kender til den konkrete sag. Til gengæld er det uanfægteligt, at en velfungerende domstol også er en grundpille i retsstaten.

De danske domstole har i de seneste år været udfordrede af stigende sagsbehandlingstider, og de lange sagsbehandlingstider betyder jo ikke kun noget for de ofre, som har været udsat for en forbrydelse, men også for de borgere, der er parter i en civil sag. De bliver efterladt i en urimelig venteposition, hvor de har svært ved at komme videre i deres liv. Deres fremtid er uafklaret, så længe de hænger i køen til retssystemet. Det er den sag, som spørgeren henviser til, jo desværre et klart og tydeligt eksempel på, og derfor gør det også et stort indtryk på mig. For retssikkerhed er også at få sin sag afgjort inden for rimelig tid.

Derfor har det været nødvendigt fra politisk side at tage ansvar. Både spørgeren og jeg har jo, i øvrigt sammen med alle Folketingets partier, i sidste uge indgået en aftale om domstolenes økonomi fra 2024 til 2027, som sikrer et historisk højt økonomisk løft af domstolene. Med aftalen prioriterer vi i perioden 2,3 mia. kr. til at få vendt udviklingen ved domstolene. Midlerne skal jo først og fremmest gå til at ansætte flere dommere, flere domstolsjurister og flere kontorfunktionærer, så vi kan få gjort mærkbart indhug i sagsbunkerne. Selv med en stor indsats kan vi dog ikke løse udfordringerne med et fingerknips. Det kommer til at tage tid at nedbringe sagsbehandlingstiderne, men hvis det går, som vi forventer, vil de også over tid blive kortere.

Jeg vil sige her til sidst, at jeg var enormt glad over, at alle Folketingets partier står bag en meget solid flerårsaftale. Det har været nødvendigt politisk at tage ansvar, og med aftalen forpligter vi os til en flerårig indsats, hvor hovedfokus er at nedbringe sagsbehandlingstiderne. Så tak for det til spørgeren og hendes parti, og tak for ordet.

Kl. 13:15

**Formanden (Søren Gade):**

Fru Mette Thiesen, værsgo.

Kl. 13:15

**Mette Thiesen (DF):**

Tusind tak, og selv tak, også for rigtig godt samarbejde i forbindelse med denne her aftale om domstolene. Grunden til, at jeg tager denne her sag op, som ministeren også selv siger, er jo, at nu har jeg fulgt denne her sag noget tid. Som sagt er det fra min egen hjemkommune, Hillerød, og jeg synes jo, det virker helt absurd.

Helt konkret handler sagen jo om, at kommunen har bevilget, at borgeren her, som vi konkret taler om – Søren tror jeg han hedder – oplever, at kommunen har givet lov til, at naboen har måttet hæve sin grund så meget, at de faktisk kan kigge direkte ned i hans have. Så ud over at det virker højest besynderligt, at man i en lokalplan giver mulighed for det og ødelægger hans grundværdi, så er der jo også det her, at når han så endelig kommer til domstolene, jamen så har han oplevet ét svigt fra kommunens side, og så føler han jo, at han oplever et andet svigt fra domstolene, som nu to gange, så vidt jeg husker, har aflyst hans sag ved domstolene – i hvert fald udskudt den. Og så står man som borger og føler sig ret retsløs, fordi man jo bliver svigtet af flere af de instanser, som man burde kunne stole på var på ens side.

Der er en del borgere i systemet. Som vi talte om, er der selvfølgelig de allerhårdeste sager, hvor man har en retsfølelse, i forhold til at der er en overfaldsmand eller andet, der skal straffes. Men anerkender ministeren ikke, at der også er nogle af de her sager, hvor man som borger godt kan stå og føle sig lidt tabt i systemet og svigtet af flere forskellige instanser, som i den konkrete sag, jeg nævner her?

- Formanden (Søren Gade):**  
Justitsministeren.
- Kl. 13:17 mig egentlig også, da jeg læste om den her sag, hvor man tillader, at man hæver én grund så meget, så vand naturligt nok og nu også, hvor vi også har kraftigere regnvejr og kraftigere vejrfænomener, vil løbe ned på en anden grund og derved ødelægge rigtig meget af den her borgers grund. Men min bekymring går altså også på det her med, at man kan få behandlet sin sag ved domstolene, når man så klager over kommunens dårlige behandling af en som borger.
- Kl. 13:17
- Justitsministeren (Peter Hummelgaard):**  
Til det vil jeg bare svare: Jo, det anerkender jeg til fulde, og jeg anser det også for at være et betydeligt problem, også politisk. Formelt er det jo altså retspræsidenten i den enkelte ret, der også er ansvarlig for varetagelsen af de administrative forhold, dvs. planlægning af møder, hvad man stiller op, hvis der er sygdom ved et berammet møde, osv.
- Men grundlæggende er det eksempel, som fru Mette Thiesen bringer ind i spørgetiden her i dag, jo en illustration af et problem, der har vokset sig stort, nemlig for lange sagsbehandlingstider ved domstolene. Det er også derfor, vi nu forsøger at gøre noget ved det. Det ved jeg er et meget, meget lille plaster på såret for den enkelte borger i det her konkrete tilfælde, men vi gør det, fordi der har været for mange eksempler på det, som bliver bragt ind i salen i dag.
- Kl. 13:18
- Formanden (Søren Gade):**  
Fru Mette Thiesen.
- Kl. 13:18
- Mette Thiesen (DF):**  
Jeg er helt enig, og jeg er også helt enig i, at der skulle gøres noget. Vi i Dansk Folkeparti er også rigtig glade for den meget brede aftale med alle Folketingets partier, som vi lige har indgået.
- Det her er jo sådan et konkret eksempel på, som jeg nævnte før, at man føler sig svigtet af flere forskellige instanser. En ting er, og det var egentlig derfor, at jeg godt ville have stillet spørgsmålet også til indenrigsministeren, det her med, at man oplever, at kommunerne laver nogle fuldstændig vanvittige lokalplaner, som ødelægger ens ejendoms værdi og skaber utryghed i ens boligøkonomi, men at man så ovenikøbet ikke føler, at man kan få lov til at klage over det, er jo så den næste.
- Kl. 13:18
- Formanden (Søren Gade):**  
Justitsministeren.
- Kl. 13:18
- Justitsministeren (Peter Hummelgaard):**  
Det er klart. Jeg tror, at vi nok ikke kommer uden om det problem i al evig fremtid, at der lokalt, hvad enten det bliver truffet administrativt eller det bliver truffet af byrådet politisk, kan være forskellige interesser mellem det, som en given kommunen opfatter som en vigtig indretning og planlægning af kommunens samlede regler og behov, og den enkelte borgers. Men det afgørende er jo, at vi så også rent faktisk har nogle retsinstanser, der kan tage de tvister op og løse dem inden for rimelig tid, og det må vi være ærlige og sige at vi ikke har i dag. Det håber jeg at vi med den her flerårsaftale kommer et væsentligt skridt nærmere.
- Kl. 13:19
- Formanden (Søren Gade):**  
Fru Mette Thiesen med et afsluttende spørgsmål.
- Kl. 13:19
- Mette Thiesen (DF):**  
Tak, og tak også til ministeren for besvarelsen. Med chance for at lyde en lille smule nørdet nu vil jeg sige, at grundvandsspejlet er meget, meget højt i Hillerød Kommune. Meget af det er gammel mose, siger jeg, der har boet der i mange år, og derfor undrede det
- Formanden (Søren Gade):**  
Justitsministeren.
- Kl. 13:20
- Formanden (Søren Gade):**  
Justitsministeren.
- Kl. 13:20
- Justitsministeren (Peter Hummelgaard):**  
Når det handler om lidt bredere spørgsmål omkring planlovens indretning og fortolkning, må jeg nok henvise til den ansvarlige ressortminister, men jeg vil bare sige, at vi desværre har opbygget et generelt problem med lange sagsbehandlingstider ved domstolene. Den her sag er også udtryk for, at problemet er særlig stort, særlig i de civile sager.
- Så synes jeg jo, at det, som jeg bare har kunnet læse i de avisartikler, som spørgeren også har refereret til, illustrerer, at der heller ikke skal særlig meget til for at vælte læsset, så møderne bliver udskudt, og som så desværre giver endnu længere sagsbehandlingstider, og det må vi prøve at gøre noget ved.
- Kl. 13:21
- Formanden (Søren Gade):**  
Tak for det, og det afslutter spørgsmålet. Vi siger tak til justitsministeren, og tak til fru Mette Thiesen fra Dansk Folkeparti.
- Vi byder velkommen til social- og boligministeren, og spørgsmålet bliver stillet af fru Charlotte Broman Mølbæk fra Socialistisk Folkeparti.
- Kl. 13:21
- Spm. nr. S 259**  
4) Til social- og boligministeren af:  
**Charlotte Broman Mølbæk (SF):**  
Hvad er ministerens holdning til, at det angiveligt er blevet sværere for unge under 25 år at få en BPA-ordning?
- Formanden (Søren Gade):**  
Værsgo.
- Kl. 13:21
- Charlotte Broman Mølbæk (SF):**  
Tak for det. Hvad er ministerens holdning til, at det angiveligt er blevet sværere for unge under 25 år at få en BPA-ordning?
- Kl. 13:21
- Formanden (Søren Gade):**  
Ministeren.
- Kl. 13:21
- Social- og boligministeren (Pernille Rosenkrantz-Theil):**  
Tak for det, og tak for spørgsmålet. Jeg har ikke på forhånd fået en begrundelse for spørgsmålet, men jeg antager, at spørgsmålet er foranlediget af de artikler, som kom ud i sidste uge, vedrørende BPA-ordningen. Her var der bl.a. en artikel om en 21-årig kvinde med muskelsvind, som af kommunen har fået afslag på en BPA-ordning, og i den artikel udtalte Muskelsvindfonden, at de ser, at færre og færre unge får en BPA-ordning.
- Der vil jeg gerne starte med at kommentere på udsagnet om, at der er faldende tilgang til BPA-ordningen for personer under 25 år. For ser vi på de overordnede tal, er det samlede antal modtagere af BPA blandt de 18-24-årige faldet fra 120 til 99 i årene 2018-2022,

altså svarende til et fald på 18 pct. Tilgangen i antallet af 18-24-årige var 23 personer i 2018, mens det var 21 personer i 2021. Det vil sige, at det kun var et mindre fald i tilgangen, hvis man sammenligner de 2 år. Når antallet af 18-24-årige er faldet i perioden, skyldes det, at tilgangen var meget lav i 2021, og at afgang var større end tilgangen i 3 ud af de 4 år – bare for at vi har de grundlæggende tal på plads.

Det er vigtigt for mig at understrege, at der ikke er sket en ændring i reglerne på området. Det vil sige, at vi ikke fra Christiansborgs side har indsnævret personkredsen i forhold til BPA-ordningen, heller ikke i forhold til alder, og netop det har jeg bedt ministeriet om at præcisere over for kommunerne i en orientingsskrivelse, og den vil også præcisere, at det ikke er en forudsætning for at få tildelt eller beholde en BPA-ordning, at borgeren er i beskæftigelse eller er under uddannelse eller i øvrigt har et højt aktivitetsniveau.

Så det er sådan, ministeriet har valgt at reagere på nogle af de sager, der har været fremme i den seneste tid, vedrørende BPA.

Kl. 13:23

Kl. 13:25

**Formanden (Søren Gade):**  
Spørgeren.

Kl. 13:23

**Social- og boligministeren (Pernille Rosenkrantz-Theil):**

Det er klart, at når jeg som minister sender en orientingsskrivelse til kommunerne, er det jo, fordi det også er faldet mig for brystet. Og jeg vil sige det sådan, at det er et af de temaer, vi drøfter i »Sammen om handicap«. Jeg har i øvrigt et særskilt møde med FOA i morgen formiddag og har også mødtes med en gruppe forældre i forhold til spørgsmålet om BPA. Så det optager mig, at vi får de her regler til at fungere smidigt.

Jeg har også bidt mærke i, at der er mange gentagne revisitationer, og for rigtig mange af dem, der har en BPA-ordning, er det jo livslange, ikke forandrende problematikker, der gør, at de har en BPA-ordning. Og der er jeg selvfølgelig interesseret i at gå ind og kigge på, om vi nu er helt sikre på, at vi har lavet lovgivningen på den rigtige måde i forhold til det her spørgsmål, hvor man f.eks. ikke tager højde for det her med, at det for mange mennesker faktisk er permanent.

Kl. 13:26

**Formanden (Søren Gade):**  
Spørgeren.

Kl. 13:26

**Charlotte Broman Mølbæk (SF):**

Mange tak for det. Jeg vil godt starte med at kvittere for den tydelige udmelding fra ministerens side. Det gør mig overordentlig tilfreds, at vi for det første understreger, at reglerne og lovgivningen ikke er ændret. Når man så kan se en forandring i tildelingerne og i virkeligheden også i begrundelserne for afvisning af tildelinger, er det også slået fast, at man i hvert fald ikke kan afvise det på baggrund af nogle af de ting, som ministeren selv sagde. Det er utrolig vigtigt, altså det ikke kun handler om job og beskæftigelse.

Når jeg tager den her sag op, er det, fordi ikke én af de mange unge, man bliver kontaktet af – og det tænker jeg at ministeren selv kender til – får en BPA-ordning let. Mange af dem har faktisk det, man kalder en børne-BPA, inden de bliver 18 år. Når de så bliver 18 år, kan de se frem til en fremtid med visiteret hjemmehjælp med faste tider for putning og for, hvornår man kan komme op, og hvornår man kan komme i bad eller få hjælp til alt muligt, og så samtidig men kun 15 timers ledsagelse. Det skaber en kæmpe begrænsning i de her unge menneskers liv, og i virkeligheden laver vi en institution for dem, hvor de kan sidde og kigge ind i husets fire vægge, og det er rigtig alvorligt. Jeg vil godt citere et stykke fra Muskelsvindfondens hjemmeside om Josephine, der drømmer om et ungdomsliv:

»Jeg drømmer bare om at have én hos mig, der kan hjælpe mig. Så jeg selv kan få lov til at bestemme, hvad jeg har lyst til at lave.«

Det er jo i virkeligheden tilsvarende det, mange andre unge mennesker uden handicap har mulighed for i dag. Josephine beskriver, at hun bare sidder i sit hjem med sine to katte og venter; venter på hjemmeplejen, som sjældent dukker op, når der bliver brugt nødkald; venter på sine forældre, som ringer op og kommer forbi hver eneste dag, fordi hun ikke kan klare sig selv. Hun venter på et liv, der er værd at leve, og har faktisk været ude i selvmordstanker.

Så jeg vil høre, om ministeren er villig til at gå dybere ind i det her område og kigge på, hvad årsagen er til, at man ændrer på det på den måde, og på, om man kan indskærpe yderligere over for kommunerne, at der altså er nogle unge mennesker, der skal leve et liv, på trods af at de har et handicap.

Kl. 13:25

**Formanden (Søren Gade):**  
Ministeren.

**Charlotte Broman Mølbæk (SF):**

Igen vil jeg sige, at jeg er tilfreds med, at ministeren har øje for problematikken, så det fører mig videre til den næste udfordring, der faktisk er lige så stor en udfordring i det her, og det er Ankestyrelsens praksis, for Ankestyrelsen er jo også dem, der er inde enten at stadfæste afgørelserne eller at lave dem om.

Så vil ministeren også inddrage Ankestyrelsens praksis på det her område og også kigge på, om der er sket en praksisglidning i deres afgørelser på det her område?

Kl. 13:26

**Formanden (Søren Gade):**  
Ministeren.

Kl. 13:26

**Social- og boligministeren (Pernille Rosenkrantz-Theil):**

Jeg bliver jo løbende orienteret om det, hvis der sker ændringer i afgørelser fra Ankestyrelsens side. Jeg synes, der er mange andre problemer, også i den måde, vi har bygget området op på, vil jeg gerne sige. Altså, for indimellem bliver der også truffet beslutninger, der, som ordføreren nævner, har ekstremt vidtrækkende konsekvenser politisk, så jeg opfatter det som en rigtig god idé, at det er politikere, der træffer beslutninger, hvad enten det er i opadgående eller nedadgående retning. Og det er jo ikke, fordi Ankestyrelsen gør det af egen drift; det er simpelt hen, fordi vi har besluttet, at det er det, Ankestyrelsen kan gøre.

Igen vil jeg sige, at det ikke er for at pege fingre ad Ankestyrelsen, men måske snarere for at pege fingre ad den måde, vi har indrettet os på, og det betyder jo, at borgere f.eks. har oplevet, at der er nogle ting, de ikke længere har ret til på grund af en afgørelse, selv om vi aldrig har truffet beslutning om det.

Kl. 13:27

**Formanden (Søren Gade):**  
Spørgeren for et afsluttende spørgsmål.

Kl. 13:27

**Charlotte Broman Mølbæk (SF):**

Ja, der bliver jeg også en lille smule i tvivl, for vi har jo ikke ændret på lovgivningen. Så når praksis ændrer sig, både ude i kommunerne og ude i Ankestyrelsen, har vi en udfordring. Det håber jeg ministeren vil tage fat i, så vi stadig væk og fortsat kan se, at der er unge

mennesker, der kan få lov til at leve et liv og have den hjælper i deres liv og ikke skal sidde spærret inde i deres lejlighed resten af livet.

Kl. 13:29

Det håber jeg man vil dykke ned i, og mit afsluttende spørgsmål er faktisk også: Vil ministeren dykke ned i det her noget mere grundigt, end man har gjort hidtil?

Kl. 13:28

**Formanden (Søren Gade):**  
Ministeren.

Kl. 13:28

**Social- og boligministeren (Pernille Rosenkrantz-Theil):**

Det troede jeg egentlig jeg sagde ret klart ja til i svaret på det seneste spørgsmål. Altså, ja, jeg har et ønske om at drøfte det her i »Sammen om handicap«, jeg mødes særskilt med FOA om det i morgen, og jeg har også mødtes med en gruppe forældre om det.

Ja, det optager mig, og det bekymrer mig, at praksis kan forandre sig, uden at vi har forandret regelsættet. Altså, for vores demokrati skal jo helst være indrettet på den måde, at vi træffer politiske beslutninger om, hvordan vi bruger skatteydernes kroner, og når vi har truffet de beslutninger, skal det jo helst også være sådan, det fungerer. Og der kan det jo i sagens natur ikke være sådan, at praksis går i hverken nedadgående eller opadgående retning. Altså, det må jo være den politiske beslutning, der er gældende, og der er BPA-ordningen ikke det eneste på handicapområdet, vi ikke har fat om, skulle jeg hilse og sige, men det er et af de områder, som man ikke har fat om.

Kl. 13:29

**Formanden (Søren Gade):**

Tak for det. Det afslutter spørgsmålet, og vi siger tak til fru Charlotte Broman Mølbæk fra Socialistisk Folkeparti.

Det næste spørgsmål er ligeledes til social- og boligministeren, og jeg giver nu ordet til fru Kirsten Normann Andersen, Socialistisk Folkeparti.

Kl. 13:29

### Spm. nr. S 260

5) Til social- og boligministeren af:

**Kirsten Normann Andersen (SF):**

Hvad er ministerens holdning til, at kommuner beslutter at opgive BPA-ordningen til en borger med handicap, som er overgået til folkepension, hvorved borgerens behov for respiratorhjælp, som hidtil har været delt mellem kommune og region med 1/3 til kommunen og 2/3 til regionen, nu entydigt overgår til regionen 24/7, mens kommunen samtidig skal afholde omkostninger til ældrepleje og ledsagerordning?

**Formanden (Søren Gade):**  
Værsgo.

Kl. 13:29

**Kirsten Normann Andersen (SF):**

Tak for det. Hvad er ministerens holdning til, at kommuner beslutter at opgive BPA-ordningen til en borger med handicap, som er overgået til folkepension, hvorved borgerens behov for respiratorhjælp, som hidtil har været delt mellem kommune og regionen med en tredjedel til kommunen og to tredjedele til regionen, nu entydigt overgår til regionen 24-7, mens kommunen samtidig skal afholde omkostninger til ældrepleje og ledsagerordning?

Kl. 13:29

**Formanden (Søren Gade):**  
Ministeren.

**Social- og boligministeren (Pernille Rosenkrantz-Theil):**

Jamen altså, det giver sig selv, og det ved ordføreren også godt, at jeg jo ikke kan tage stilling til en konkret enkeltsag, som jeg ikke kender alle detaljerne i, og jeg har ikke på forhånd fået begrundelse for spørgsmålet, men har taget udgangspunkt i, at det var den artikelserie, der var i Politiken, omkring BPA'en.

Der vil jeg sige det samme, som jeg gjorde i sidste uge, hvor jeg blev stillet et lignende spørgsmål, nemlig at jeg er ret forundret over, at en borger med fremadskridende sygdom, som har haft en BPA-ordning med døgn dækning i 40 år, får frakendt sin ordning. Det er jeg simpelt hen bare ret forundret over.

Jeg hæfter mig ved, at sagen lige nu ligger ved Ankestyrelsen, og det er vigtigt for mig at understrege, at der ikke er sket en ændring i reglerne på området, som indsnævrer personkredsen for BPA-ordningen, og det har jeg bedt mit ministerium om at præcisere over for kommunerne med en orienteringsskrivelse

Den vil også præcisere, at det ikke er en forudsætning for at få tildelt eller beholde en BPA-ordning, at borgeren er i beskæftigelse, er under uddannelse eller i øvrigt har et højt aktivitetsniveau. Med andre ord kan det, at borgeren går på pension, ikke i sig selv begrunde, at kommunen frakender borgerens BPA-ordning.

Et ændret behov som følge af en ændring i borgerens livssituation kan godt begrunde en eventuel frakendelse af en ordning eller nedsættelse af hjælpertimer, men det vil altid komme an på en konkret individuel vurdering. Men det er bare for at understrege: At man overgår til pension er ikke i sig selv grund til at frakende borgeren BPA-ordningen.

Kl. 13:31

**Formanden (Søren Gade):**  
Spørgeren.

Kl. 13:31

**Kirsten Normann Andersen (SF):**

Tak for det tydelige svar. Det næste spørgsmål handler netop om spørgsmålet omkring aldersdiskrimination, for jeg synes, at den konkrete sag ligner aldersdiskrimination. Jeg havde fornøjelsen af at være sammen med rigtig mange BPA-brugere for nylig i Aarhus. Det er jo en ordning, der er opstået i Aarhus i tidernes morgen, hvor unge brød ud af institutionerne, fordi de gerne ville have mere indflydelse på deres eget liv, og de opfandt det, der dengang hed Aarhusmodellen.

De er alle sammen ved at nå en alder, der ligner min egen, og udtrykker stor, stor bekymring for en tendens, hvor de oplever, at deres hjælperordning, som hele deres liv har gjort dem i stand til både at være erhvervsaktive, være fritidsaktive, være aktive sammen med familie og venner og være impulsive i deres valg af, hvad de nu skal, pludselig bliver taget fra dem over en kam. Og det forstår jeg godt bekymringen i forhold til.

Karsten Jühne, som er en af de borgere her, som jeg i øvrigt også selv har mødt, har fået ændret sin BPA-ordning til hjemmehjælp otte gange i døgnet. Kan ministeren selv forestille sig at skulle planlægge sit liv, hvor man otte gange i løbet af døgnet skal være hjemme på sin adresse for overhovedet at få hjælp til helt nødvendige, basale ting, som man tidligere har kunnet få hjælp til, samtidig med at man har kunnet planlægge cafébesøg og andet, fordi man faktisk har haft en hjælper med, så man kunne drikke en kop kaffe på en café, hvilket jo altså ikke kan lade sig gøre med den her hjemmehjælp, som man modtager i dag?

Der er 15 timers ledsagerordning jo ikke en hjælp, fordi de ikke må hjælpe borgeren, når de først er ude. Så jeg vil gerne høre ministerens holdning til, om vi kan være det her bekendt, om ældre



borgere med BPA-ordningen virkelig skal betragte sig selv som fær-dige med livet, blot fordi de ikke er erhvervsaktive længere?

Kl. 13:33

**Formanden** (Søren Gade):  
Ministeren.

Kl. 13:33

**Social- og boligministeren** (Pernille Rosenkrantz-Theil):

Jeg har næsten svært ved at sige det mere firkantet, end jeg gjorde i mit første svar. Altså, hvis jeg syntes, at lovgivningen skulle være sådan, at man ikke længere kunne få BPA, når man gik på pension, ville jeg jo fremsætte det som forslag. Altså, vi er trods alt en flertalsregering, så hvis jeg mente det, ville jeg jo fremsætte forslaget, og jeg ville også godt kunne få stemt det igennem, hvis det var det, vi gerne ville.

Så når vi ikke har fremsat det forslag, er det jo, fordi vi ikke vil det, og det vil sige, at i BPA-ordningen er det sådan, at der ikke er en aldersgrænse for BPA, og derfor kan det ikke være spørgsmålet om, at man går på pension, der afgør, at man ikke længere skal have en BPA.

Jeg kan selvfølgelig ikke forholde mig til det her, altså, jeg ved jo ikke, hvad den ene persons et eller andet er. Jeg kan bare konstatere: Der er ikke nogen i Folketinget, der har anmodet om, at vi laver reglerne om. Jeg har heller ikke anmodet om det, altså at reglerne bliver lavet om på en måde, så man ikke skulle kunne få BPA, uforandret, når man når pensionsalderen.

Så i den lovgivning, der er lavet – det har været intentionen med lovgivningen; det er sådan, lovgivningen er – kan alderskriteriet ikke være årsag til, at man bliver frataget sin BPA-ordning. Og det er selvfølgelig, fordi det giver en helt anden livskvalitet, livsglæde og fleksibilitet, og det er det, vi gerne har villet med den ordning.

Kl. 13:34

**Formanden** (Søren Gade):  
Spørgeren.

Kl. 13:34

**Kirsten Normann Andersen** (SF):

Jeg holder også ufattelig meget af den ordning og har fulgt den tæt i mange år. Jeg synes netop, det er en måde at give mennesker mulighed for at leve et liv på egne betingelser, og det er helt afgørende for mig, når man taler om værdighed, også i forhold til borgere med handicap. Ikke desto mindre er det her en tendens, og eksemplet her er ovenikøbet et eksempel, der viser, at der også er nogle økonomiske incitamenter. For når 24-7-hjælp pludselig bliver omdannet til en hjælp, hvor det ensidigt er regionen, der står for respiratorhjælpen, og kommunen så i øvrigt selv skal betale 56 timer plus ledsageordning, så kan jeg regne ud, at det kun bliver dyrere, men det er alligevel blevet billigere for kommunen, fordi de har flyttet en del af regningen til regionen. Altså, er det her ikke bare gemen kassetænkning?

Kl. 13:35

**Formanden** (Søren Gade):  
Ministeren.

Kl. 13:35

**Social- og boligministeren** (Pernille Rosenkrantz-Theil):

Det kan jeg jo ikke vide om det er, og jeg kan ikke stå her og kommentere på enkeltsager. Jeg kan jo ikke stå og lege dommer i en sag, hvor jeg ikke kender alle dens akter, og selv hvis jeg kendte alle sagens akter, ville det faktisk ikke ligge i min rolle at gøre mig til dommer over den enkeltsag. Det, jeg kan sige, er, hvad intentionen i lovgivningen er, og det har aldrig intentionen med lovgivningen, at

der skulle være et stop ved pensionsalderen. En af årsagerne til, at man gjorde det på den måde, som man gjorde, var jo, at det skaber enormt stor livskvalitet. Det betyder i øvrigt også, at man bliver mindre indlagt. Der er rigtig mange fordele, også på økonomisiden, forbundet med, at man kan leve et aktivt liv. Den idé om fleksibilitet her har været velment, og det er også med vilje, at der ikke er lagt en aldersgrænse ind. Det er faktisk, fordi det er det, der har været det politiske ønske fra alle dem, der står bag ordningen herinde, inklusive mig selv. Vi har et ønske om, at en BPA-ordning kan være noget, man har hele tilværelsen igennem.

Kl. 13:36

**Formanden** (Søren Gade):  
Spørgeren.

Kl. 13:36

**Kirsten Normann Andersen** (SF):

Jeg ved godt, at det her er én sag. Men jeg prøvede også at sige, at det er én sag ud af rigtig, rigtig mange sager, og Muskelsvindfonden kan helt sikkert supplere med endnu flere eksempler på borgere, som oplever, at de mister den hjælp, som de tidligere har fået, til at leve et liv på egne betingelser. Så jeg vil bare spørge ministeren, hvor mange sager vi skal liste op, før ministeren selv tager initiativ til at sige: Det her går simpelt hen ikke, vi bliver nødt til at gribe ind, inden den her ordning er totalt udhulet i kommunerne.

Kl. 13:36

**Formanden** (Søren Gade):  
Ministeren.

Kl. 13:36

**Social- og boligministeren** (Pernille Rosenkrantz-Theil):

Jamen det har jeg sådan set taget initiativ til. Vi holdt det første møde i det forum, der hedder Sammen om handicap, den 13. september i år. Jeg vil altid gerne se sagerne, for der kommer altid nye perspektiver på det. Så jeg vil egentlig anmode om, at man lader være med at ophøre med det, bare fordi vi er gået i gang. Men vi har faktisk oprettet et forum, hvor vi er inde at kigge på de uhensigtsmæssigheder, der er på handicapområdet. En af dem er jo, at der er revisitation på revisitation for noget, som vi ved aldrig kommer til at forandre sig. Det kan også handle om sklerosepatienter, det foregår ikke kun på muskelsvindsområdet, det gælder også rigtig mange andre grupper. Man holder ikke lige op med at have sklerose i morgen, så hvorfor egentlig gentage visitationen? Det er uhensigtsmæssigt for kommunerne, og det er det i den grad også for borgerne.

Kl. 13:37

**Formanden** (Søren Gade):

Tak for det. Det afslutter spørgsmålet. Vi siger tak til fru Kirsten Normann Andersen fra Socialistisk Folkeparti.

Det næste spørgsmål går ligeledes til social- og boligministeren, og jeg giver nu ordet til Mette Thiesen, Dansk Folkeparti.

Kl. 13:37

**Spm. nr. S 268**

6) Til social- og boligministeren af:

**Mette Thiesen** (DF):

Er ministeren – bl.a. på baggrund af sagen om Tommy fra Kalundborg, som jeg for nylig har besøgt, som er lam fra brystet og ned grundet en ulykke, og som har måttet kæmpe en kamp mod kommunen igennem de lidt over 10 år, der er gået, siden handicapområdet blev lagt ind under kommunerne – tilfreds med kommunernes håndtering af handicapområdet, eller finder ministeren, at handicapområdet bør varetages af andre?

## Skriftlig begrundelse

Tommy er efter en voldsom ulykke for over 30 år siden lam fra brystet og ned. Han er dermed fuldkommen afhængig af hjælp, en hjælp, som han fik uden problemer indtil for lidt over 10 år siden. For pludselig, efter at handicapområdet blev lagt ind under kommunerne, blev hans hjælp taget fra ham, og han måtte med hjælp fra advokater kæmpe en kamp for at få sin nødvendige hjælp tilbage. Der gik så igen næsten 10 år, hvor han de sidste 3 år har måttet kæmpe en stædig kamp med kommunen om at få den nødvendige hjælp, han har behov for. Spørgsmålet stilles på baggrund af denne sag og mange andre tilsvarende, hvor borgerne kæmper en udmattende kamp med kommunen.

**Formanden (Søren Gade):**

Værsgo.

Kl. 13:37

**Mette Thiesen (DF):**

Tusind tak. Det, som ministeren sluttede af med at sige, var jo et fremragende stikord til mit spørgsmål, for det er faktisk det, mit spørgsmål handler konkret om: Er ministeren – bl.a. på baggrund af sagen om Tommy fra Kalundborg, som jeg for nylig har besøgt, som er lam fra brystet og ned grundet en ulykke for mere end 30 år siden, og som har måttet kæmpe en kamp mod kommunen igennem de sidste 10 år, der er gået, bl.a. siden handicapområdet blev lagt ind under kommunerne – tilfreds med kommunernes håndtering af handicapområdet, eller finder ministeren, at handicapområdet bør varetages af andre?

Kl. 13:38

**Formanden (Søren Gade):**

Ministeren.

Kl. 13:38

**Social- og boligministeren (Pernille Rosenkrantz-Theil):**

Nu kommer jeg til at blive lige så firkantet, som spørgeren ind mellem hører mig være i et mødelokale; nu er jeg det så også lige her i Folketingssalen. Det er simpelt hen for let at skyde på kommunerne, og jeg mener, at det indimellem lugter langt væk af ansvarsforflygtigelse fra Christiansborgs side, når man gør det. Det er os, der har lavet reglerne. Det er os på Christiansborg, der har lavet reglerne på handicapområdet, og så er det rigtigt, at kommunerne er sat til at administrere dem, men man skal jo ikke have læst serviceloven særlig mange gange for at vide, at det er elastik i metermål. Altså, jeg mener, at der påhviler Christiansborg et meget stort ansvar for at få kigget handicapområdet igennem og få ændret på det regelsæt, der er. Altså, handicapområdets regler er jo ikke i nærheden af at være lige så forfinet og finmasket et sikkerhedsnet, som det f.eks. er på skoleområdet eller på sundhedsområdet.

Derfor er noget af det, vi foreslår fra regeringens side, jo bl.a., at vi får lavet en specialeplanlægning, så vi får hånd om kvaliteten på området, men det er jo også, at vi går ind og kigger på revisitationer. Altså, rigtig mange borgere har en oplevelse af at skulle kæmpe fra tue til tue på handicapområdet, og det mener jeg simpelt hen ikke vi kan være bekendt. I forhold til at pege fingre ad kommunerne vil jeg sige, at jeg har kendt det her område i rigtig mange år, og når man kigger hen over området, kan jeg simpelt hen ikke se for mig, at man kan komme frem til den konklusion, at det er kommunerne, der er problemet.

Altså, da det var amterne, der havde det her område, var regelsættet heller ikke på plads, og der var der også kæmpestore problemer med området. F.eks. havde man dengang det, der hedder § 107, liggende i kommunerne, og så havde man § 108 liggende i regionerne – med det resultat, at folk blev kastebold mellem det ene og det

andet. Og kvaliteten på § 108-tilbuddene dengang var jo heller ikke nødvendigvis bedre, end den er i dag.

Det er bare for at sige, at jeg godt forstår, hvorfor spørgeren tager det spørgsmål op, for selvfølgelig vil der være enkelte kommuner, og sådan vil det jo altid være, der læser reglerne, som fanden læser Bibelen – det må jeg vist ikke sige – eller som en vis herre læser Bibelen, og så vil der være andre kommuner, der lægger sig i selen for at gøre det godt.

Men her har vi altså at gøre med et regelsæt, der efter min mening er ringe etableret her fra Christiansborgs side. Det er vores skyld, og det er også vores ansvar at lave det om.

Kl. 13:40

**Formanden (Søren Gade):**

Fru Mette Thiesen.

Kl. 13:40

**Mette Thiesen (DF):**

Tusind tak. Ministeren og jeg kunne godt tage en lang snak om det her med at blive kastebold mellem region og kommune, for det er sådan set stadig væk et problem, men det er ikke det, det handler om i dag.

Hvis du kigger på omgørelsesprocenten, både på børnehandicapområdet, men også på voksenhandicapområdet, så er der ved gud – det må jeg nok heller ikke sige – virkelig rum for forbedring. Altså, det her er et massivt problem, og jo, det ligger også hos kommunerne. Det ligger hos kommunerne, fordi rigtig mange kommuner decideret spekulerer i at spare penge på det her område.

Tommy, som jeg nævner helt konkret – bare for at tage en helt konkret sag – har haft det her handicap i over 30 år, og han har haft en BPA-ordning, som der også lige har været talt om her, og pludselig i 2011 begynder man at rumstere med det. Det her handicap har ikke ændret sig, det er fuldstændig status quo, men alligevel vælger kommunen at begynde at rumstere med det. Tommy får så kæmpet sig tilbage igen, får den rigtige hjælp, og den bliver så taget fra ham igen. Han bliver simpelt hen revisiteret igen og igen. Kommunen bliver ved med at indhente lægeerklæringer, og der ligger rigtig mange, der netop siger, at Tommy fejler det samme, som han hele tiden har gjort, og har brug for den samme type hjælp, som han hele tiden har haft brug for, men alligevel bliver kommunen ved at sige, at de ikke rigtig tror på de lægeerklæringer.

Så jo, selvfølgelig er der massive problemer i kommunerne. Jeg er fuldstændig enig med ministeren i, at vi altid kan kigge serviceloven igennem. Jeg er selv dansklærer, og jeg kan også godt se, at der sprogligt er nogle steder, hvor det er elastik i metermål. Men vi er altså også bare nødt til, når vi kigger på de omgørelsesprocenter, der er, at erkende, at kommunerne ikke magter opgaven, som det er nu.

Derfor er vi i Dansk Folkeparti meget optaget af to forskellige ting. Den ene er, at selvfølgelig skal kommunerne straffes, hvis det er, at de bryder gældende lovgivning og ikke giver den hjælp til mennesker med handicap, som de har krav på og ret til. Det er den ene ting.

Den anden ting er, at vi altså også er nødt til at sikre, at handicapområdet kommer hen et sted, hvor det bliver varetaget af specialister og eksperter, og det er bare ikke dem, der sidder ude i kommunerne. Og det er da også utopi at tro, at alle 98 forskellige kommuner kan have eksperter siddende på handicapområdet.

Så hvad mener ministeren vi skal gøre for at sikre, at det her ikke sker igen og igen?

Kl. 13:42

**Formanden (Søren Gade):**

Det ender med, at jeg bliver arbejdsløs, når man korrekser sig selv. Men jeg giver nu ordet til ministeren. Værsgo.

Kl. 13:42 behov for for at få den rette støtte og hjælp, som man har ret til. Og der er vi enige.

Kl. 13:45

**Social- og boligministeren** (Pernille Rosenkrantz-Theil):

Det er jo faktisk lidt strengt, hvis vi gør formanden decideret arbejdsløs; det synes jeg ikke vi skal have siddende på os.

Det sidste er jeg simpelt hen enig i. Altså, så hvis det, der er intentionen med det, ordføreren siger, er, at vi skal have specialister til at være dem, der lægger hele det kvalitetsmæssige grundlag for, hvad der foregår på handicapområdet, så er vi fuldstændig enige. Det er jo det, vi gerne vil med specialeplanlægningen. Og det, man kan sige, er, at man på f.eks. sundhedsområdet, som de fleste jo kender ret godt, ved, at hvis man f.eks. skal have en bestemt type kræftbehandling, så kan det godt være, den kun er på Riget og Skejby, men det ændrer jo ikke på, at det er et regionalt tilbud – så hvis man nu hverken bor i Region Midtjylland eller i Region Hovedstaden, vil man stadig væk skulle til enten Riget eller Skejby.

Det vil sige, at med specialeplanlægningen er det egentlig tanken, at vi skal gøre det samme som på sundhedsområdet, nemlig at sige, at der er nogle ting, der er specialiseret på en måde, så de måske vil være fem steder i Danmark, men det hænger bare ikke sammen med, om det er kommunerne eller ikke er kommunerne, eller om det er regionerne eller ikke er regionerne, men om, at det underliggende faglige kit er fuldstændig fraværende på socialområdet, og det er det, vi skal have etableret.

Kl. 13:43

**Formanden** (Søren Gade):

Fru Mette Thiesen.

Kl. 13:44

**Mette Thiesen** (DF):

Jamen det, der er problemet i dag, er, at man ude i kommunerne har en decideret kassetænkning. Det vil sige, at den ene kasse ikke taler med den anden kasse, og så er der nogle mennesker, der bliver kastebold mellem dem. Samtidig har man ret åbenlyst et problem med, at vi jo ikke har ophævet stavnsbåndet for mennesker med handicap, for hvis du er blevet tildelt noget hjælp i en kommune, så har du meget svært ved at flytte til en anden kommune, for så skal du revideres igen.

Så vi har nogle massive problemer med den måde, det ligger på i dag. Og jeg er ikke enig med ministeren i, at det er ligegyldigt, hvor det ligger. Jeg mener bestemt, det er vigtigt, at vi tager det helt ud af kommunerne og så placerer det et andet sted, sådan at vi sikrer, at der sidder nogle fagligt dygtige mennesker, og det er jeg bare nødt til at sige: Det er altså ikke det, vi ser ude i kommunerne lige nu.

Kl. 13:44

**Formanden** (Søren Gade):

Ministeren.

Kl. 13:44

**Social- og boligministeren** (Pernille Rosenkrantz-Theil):

Jeg tror, at der, hvor jeg mener, at kortslutningen er, er i, at det faktisk ikke er afgørende, om det ligger i kommunerne, regionerne eller staten; det, der er det afgørende, er det faglige grundlag, der gør, at man på sundhedsområdet siger: Den her type kræftbehandling er så specialiseret, at den kun kan leveres to steder i Danmark. Der har vi jo ikke behovet at gøre det statsligt, fordi det kun er to steder i Danmark, når vi har fem regioner.

Det, jeg tror vi skal fokusere på her, inden vi stirrer os meget blinde på sådan nogle statskundskabsagtige diskussioner om, hvad for et forvaltningsmæssigt niveau ting ligger bedst på, er, at vi gerne vil nå frem til – og der hører jeg faktisk, at vi er enige – at man får den specialiserede støtte og hjælp og i øvrigt visitation, som man har

**Formanden** (Søren Gade):

Fru Mette Thiesen for et afsluttende spørgsmål. Værsgo.

Kl. 13:45

**Mette Thiesen** (DF):

Det, der er vigtigst for mig og for Dansk Folkeparti, er selvfølgelig som det første skridt, at kommunerne overholder gældende lovgivning og giver borgerne det, de har krav på. Men vi er også nødt til at sikre, at man netop bliver visiteret til det, man har krav på. Det er bare ikke det, vi ser i rigtig mange kommuner, og det er jo, fordi man spekulerer i økonomi.

Så vi er også nødt til at få rykket i forhold til det med økonomien, og der er vi nødt til at tage det ud af kommunerne og sikre, at det ligger et sted, hvor det er fagpersoner, der kan give den rigtige hjælp, men også bevilge de penge, der er, og man skal kunne tage det med rundt i hele landet.

Konkret er der den her BPA-ordning, som man igen og igen revisiterer den konkrete borger Tommy i forhold til. Altså, det giver jo ingen mening, for Tommy har brug for det, han hele tiden har haft brug for, og det skal han da fortsat have.

Kl. 13:46

**Formanden** (Søren Gade):

Ministeren.

Kl. 13:46

**Social- og boligministeren** (Pernille Rosenkrantz-Theil):

Jeg har lyst til at sige noget om økonomien. Vi bliver ikke meget uvenner over detaljerne i det, du siger, for jeg er enig i, at gentagne reiterationer i forhold til noget, der er permanent, virker en lille smule spild af tid for alle mennesker og derfor ikke er rimeligt for hverken borgeren eller den kommune, der gør det og jo altså også bruger en masse administrationskraft på noget, hvor de kunne have brugt pengene mere fornuftigt.

Men omkring økonomien må jeg simpelt hen sige, at jeg også synes, at man skal passe på med at flygte fra ansvaret på Christiansborg. For kommunerne er blevet stillet i en situation, hvor priserne på f.eks. bosteder er stukket fuldstændig af, og det vil sige, at uden at der er en eneste borger, der har fået nogen former for kvalitetsforbedring, så er priserne gået op igennem loftet. Det vil sige, at vi ikke herindefra kan fralægge os et ansvar for det. Vi bliver nødt til at få fat om tøjlerne på tingene, og det er det regelsæt, vi har lavet, der gør, at man står i en situation, hvor man lige pludselig skal betale enormt meget for noget, som borgeren ingenting får ud af. Det virker jo tudetosset på mig, og det er altså et Christiansborgansvar.

Kl. 13:47

**Formanden** (Søren Gade):

Tak for det. Det afslutter spørgsmålet, og vi siger tak til social- og boligministeren og tak til fru Mette Thiesen fra Dansk Folkeparti.

Vi byder velkommen til beskæftigelsesministeren, og spørgsmålet bliver stillet af fru Sólbjørg Jakobsen, Liberal Alliance.

Kl. 13:47

**Spm. nr. S 240 (omtrykt)**

7) Til beskæftigelsesministeren af:

**Sólbjørg Jakobsen** (LA):

Mener ministeren, at danskernes arbejdstid underminerer velfærdssamfundet, når danskernes arbejdstid er omtrent lige så høj som i 2008?

## Skriftlig begrundelse

Der henvises til artiklen »Ét nyt fænomen risikerer at underminere velfærdssamfundet, advarer Mette Frederiksen. Nye tal viser, at hun ikke har noget af frygte« på berlingske.dk den 16. november 2023.

**Formanden (Søren Gade):**  
Værsgo.

Kl. 13:47

**Sólbjörg Jakobsen (LA):**

Mener ministeren, at danskernes arbejdstid underminerer velfærdssamfundet, når danskernes arbejdstid er omtrent lige så høj som i 2008?

Kl. 13:47

**Formanden (Søren Gade):**  
Ministeren.

Kl. 13:47

**Beskæftigelsesministeren (Ane Halsboe-Jørgensen):**

Nej, det mener jeg ikke at den gør. Jeg mener faktisk, vi er ret gode til at gå på arbejde i Danmark, og det er sådan set også det, vi har bygget hele vores samfund på. Modsat mange andre har vi ikke alt muligt, vi kan trække op af jorden og blive rige af, så det er vores mennesker, vores uddannede folk og viljen til, at både mor og far går på arbejde. Det har vi en stolt tradition for, og det er jo det, der gør, at vi er et rigt land i dag. Det håber jeg vi kan holde fast i i fremtiden, selvfølgelig inden for en model, hvor der også er plads til undervejs at skrue lidt ned, hvis man har små børn, eller hvis man bliver ramt af andre ting i livet. Men det er også vigtigt at sige, at når der alligevel så har været en debat om det her, handler det jo i hvert fald om et ønske om at være bevidst om, at hvis man laver markant om på det, vil det selvfølgelig sætte sig i, at vores samfundsmodel vil se anderledes ud. Det ser jeg ikke at tallene afspejler, og derfor er det korte svar: Nej.

Kl. 13:48

**Formanden (Søren Gade):**  
Fru Sólbjörg Jakobsen.

Kl. 13:48

**Sólbjörg Jakobsen (LA):**

Tak. Det er jeg også glad for at høre. Der, hvor jeg tror, at jeg og for så vidt også danskerne bliver i tvivl om, hvad det er, Socialdemokratiet vil med den her debat, er, når der bliver snakket om »de helt forkerte idealer«, hvis man spørger Socialdemokratiets politiske ordfører, som nævner en, der har valgt at trække stikket på arbejdslivet i nogle år. Der bliver snakket om ønsker om at arbejde mindre, hvor statsministeren siger: Glem det. Der er Kaare Dybvad Bek, som har skrevet en hel bog om, at vi skal arbejde mere. Han står i Debatten og siger, at vi skal have gode institutioner og så sørge for, at mor og far arbejder.

Jeg ser som ministeren heller ikke grundlag for bekymring. Danskerne kan godt lide at arbejde, og det gør de også, og det er også med til at holde mange ting kørende, som vi er glade for. Men vi hører jo også, at der er en tendens til, at det ikke er alle, som synes, at de kan lide hamsterhjulsmodellen, som jeg kan forstå at man ikke skal kalde det – et hamsterhjul er jo fint, hvis man kan lide at løbe i et hamsterhjul. Men for dem, der ikke kan lide det, og som har lyst til noget andet, er det jo ikke rart. Der bliver der trukket noget formynderisk og fordømmende ned over den model. Er det ikke politisk dovenskab at sige, at vi ikke kan tåle det? Hvis vi kan høre fra befolkningen, at der er nogle, der gerne ser nogle friere rammer, er det så ikke vores job som politikere at sørge for, at det er

systemet, der bliver ændret, og ikke borgeren, der bliver tvunget til at leve, som politikerne synes de skal?

Kl. 13:50

**Formanden (Søren Gade):**  
Ministeren.

Kl. 13:50

**Beskæftigelsesministeren (Ane Halsboe-Jørgensen):**

Jeg tror også, det må bero på en misforståelse, hvis bogen bliver udlagt som én stor opfordring til at arbejde mere, og at det så i øvrigt er en dom over, hvordan folk skal leve deres liv. Det er dybest set en diskussion om, hvad det er for et land, vi gerne vil være, og en refleksion over, at grunden til, vi er et land, hvor vi har råd til f.eks. daginstitutioner og ældrepleje – et velfærdssamfund, der for langt de flestes vedkommende hænger godt sammen – jo er, at vi er rigtig mange, der går på arbejde. Hvis man ændrer det markant, vil det selvfølgelig også sætte sig i, hvad vi så i øvrigt kan som samfund. Men det er jo ikke det samme, som at det er en dom over folk, og at de skal leve deres liv på en bestemt måde. Tværtimod har jeg da også hørt statsministeren sige, at der skal være plads til, at ting varierer gennem livet, og at det dybest set mest af alt er en hyldelse til de mange, mange mennesker, der står op hver morgen og passer deres ting.

Kl. 13:51

**Formanden (Søren Gade):**  
Fru Sólbjörg Jakobsen.

Kl. 13:51

**Sólbjörg Jakobsen (LA):**

Igen er jeg i tvivl om, hvori frygten ligger, og hvad det er, der er frygten for. For det er da rigtigt, at hvis alle vælger at flytte til Ærø som i den her bog, »Ærø Manifestet«, som har startet en del af den her debat, er det da klart, at vi får et problem. Hvis alle vil være politikere som mig og dig, får vi også et problem. Hvis alle har lyst til at tage 2 sabbatar i udlandet, får vi også et problem. Men der er bare intet, der tyder på, at vi er dér. Så hvorfor er det, at man vælger fleksibiliteten fra ved at fordømme det som et helt forkert ideal? Det bliver der sagt ordret.

Kl. 13:51

**Formanden (Søren Gade):**  
Ministeren.

Kl. 13:51

**Beskæftigelsesministeren (Ane Halsboe-Jørgensen):**

Nej, det mener jeg faktisk ikke. Så sent som på vores årsmøde i Socialdemokratiet holdt statsministeren en stor tale, hvor hun bl.a. sagde, at det her land er bygget på arbejde, men at det selvfølgelig ikke betyder, at der ikke skal være fleksibilitet, mens man har små børn, eller hvis man bliver ramt af sygdom, eller i seniorårene, men at vi grundlæggende bygger på, at de mennesker, der kan, går på arbejde. Det er også det, jeg ser, når jeg kigger ud ad vinduet. Men der er en samfundstendens til, at vi diskuterer, om vi kan gøre tingene markant anderledes – og det er der også uden for landets grænser – og hvis det bevæger sig derhen, vil det selvfølgelig have nogle konsekvenser. Det er bare den diskussion, der bliver rejst.

Kl. 13:52

**Formanden (Søren Gade):**

Fru Sólbjörg Jakobsen for et afsluttende spørgsmål.

**Sólbjörg Jakobsen (LA):**

Den diskussion er også spændende. Men der ser jeg det spændende i, om vi er i gang med at udvikle samfundet, om vi er i gang med at skulle få det til at indrette sig, eller om vi er i gang med at skulle indrette politikken efter det. Der synes jeg, at det er politisk dovenskab at sige, at hvis ikke vi fortsætter på præcis samme måde, som vi gør lige nu, går hele Jorden under. Det er rigtigt, at vi skal have kigget på, om det skal indrettes på en anden måde, men så er det jo det, vi skal italesætte, og ikke sige: Så kommer vi bare ikke til at have noget sygehusvæsen eller noget. Det er jo ikke sådan, det behøver at være.

**Formanden (Søren Gade):**  
Ministeren.**Beskæftigelsesministeren (Ane Halsboe-Jørgensen):**

Men det er også vigtigt for mig så at sige, at der jo er nogle brancher, hvor vi har markant brug for dygtige mennesker. F.eks. kunne jeg da godt tænke mig, at der var en gulerod for vores dygtige sosu-medarbejdere i ældreplejen, så hvis man lagde nogle flere timer, hvis man på nogen måde kunne, i løbet af en uge, og gik op på fuld tid f.eks., blev man belønnet for det. For vi kan se, at hvis vi vil være et land, hvor ældreplejen er værdig for os alle sammen – også når vi bliver flere ældre – har vi brug for de mennesker hver eneste dag.

**Formanden (Søren Gade):**

Det afslutter spørgsmålet. Vi siger tak til fru Sólbjörg Jakobsen, Liberal Alliance.

Det næste spørgsmål går ligeledes til beskæftigelsesministeren, og jeg byder nu velkommen til fru Victoria Velasquez, Enhedslisten.

**Spm. nr. S 267**

8) Til beskæftigelsesministeren af:

**Victoria Velasquez (EL):**

Hvad er ministerens holdning til, at Arbejdstilsynet ikke vil fjerne det grønne skilt fra et stillads, der ikke lever op til lovgivningen, og vil ministeren tage initiativ til at styrke Arbejdstilsynets mulighed for at fjerne grønne skilte på stilladser, der ikke lever op til kravene?

**Formanden (Søren Gade):**  
Værsgo.**Victoria Velasquez (EL):**

Hvad er ministerens holdning til, at Arbejdstilsynet ikke vil fjerne det grønne skilt fra et stillads, der ikke lever op til lovgivningen, og vil ministeren tage initiativ til at styrke Arbejdstilsynets mulighed for at fjerne grønne skilte på stilladser, der ikke lever op til kravene?

**Formanden (Søren Gade):**  
Ministeren.**Beskæftigelsesministeren (Ane Halsboe-Jørgensen):**

Tak for spørgsmålet, og endnu en gang tak for at rejse problemstillinger, der kan mærkes i menneskers arbejdsliv landet over. Jeg kan næsten ikke forestille mig noget værre end at skulle op på et stillads på en byggeplads, som jeg ikke stoler på, og det der med også at kunne se tilhørere i øjnene i dag, der oplever det i deres arbejdsliv,

Kl. 13:52 synes jeg er vigtigt at få ind i Folketingssalen her og ind i vores debat.

Derfor er jeg også optaget af, at det er et centralt fokusområde for Arbejdstilsynet, når der er tilsyn på byggepladser, og det er også vigtigt for mig at understrege, at der er et helt afgørende arbejds-giveransvar her: at det er en arbejdsgivers ansvar, at det er sikkert at gå på arbejde for de medarbejdere, der møder ind, og at stilladset er af en karakter, hvor der er styr på arbejdsmiljøet.

Så er der de helt konkrete regler, som spørgeren spørger til i forhold til det grønne skilt, som jo er et branchebestemt skilt. Det, der er afgørende for mig, er, at der kan gives et påbud fra Arbejdstilsynets side, hvis det er farligt at bruge stilladset, og at hvis der bliver givet påbud, skal stilladset spærres af. Det grønne skilt er i virkeligheden et branchebestemt redskab, som ikke er en del af loven eller af arbejdsmiljøreglerne. Så hvis der gives påbud om at spærre et stillads af, vil arbejdsgiver samtidig skulle stille et forbudsskilt op, som signalerer, at stilladset ikke må betrædes. Et grønt skilt, som signalerer, at det er sikkert at betræde stilladset, vil selvfølgelig skulle fjernes af arbejdsgivere, indtil påbuddet er udbedret.

Som jeg forstår det, er spørgsmålet i dag og også besøget på tilhørrækkerne affødt af en helt konkret sag på en helt konkret byggeplads. I forhold til den har Arbejdstilsynet oplyst mig, at de i det konkrete tilfælde kun har vurderet, at dele af stilladset ikke kan anvendes – altså ikke at det samlede stillads var uforsvarligt at anvende, men det er selvfølgelig vigtigt i den sammenhæng også at få medarbejderstemmer ind i debatten. Så tak for at bringe dem det.

Kl. 13:56

**Formanden (Søren Gade):**

Fru Victoria Velasquez.

Kl. 13:56

**Victoria Velasquez (EL):**

Tak til Nikolaj, som er arbejdsmiljørepræsentant, og hans kollega Jette, som er med her i salen, og som er dem, der har formuleret det her spørgsmål, og også til Kristian, den lokale MR fra 3F i byggeriet. Det her er jo en rød tråd, som går tilbage til sidste onsdag, hvor vi også talte om, hvordan man som arbejder skal vide sig sikker i forhold til at kunne komme på sin arbejdsplads og ikke skulle risikere sit helbred eller risikere sit liv.

Vi står her med en arbejdsgiver, der har blandet et stillads. Jeg mener jo, at man skal gøre, hvad man kan, for ikke at ende ud i at skulle blande stilladset. Der er jo en årsag til, at der er så strenge krav til stilladser. Det er ikke for sjov. Det har en betydning i forhold til trykket. Det har en betydning for, om man ved, om stilladset under en kan holde, eller om det simpelt hen brækker under en. Det er 14 dage siden, vi så et stillads i Hillerød, der brækkede sammen. Vi skal være sikre på, at stilladset er trygt.

Sker det så, at stilladset alligevel bliver blandet sammen, så skal der være dokumentation for, at det ikke er farligt – dokumentation for, at styrke og stabilitet holder. Der skal være en brugsanvisning, der er lavet af en sagkyndig person. De love har vi faktisk allerede vedtaget. Det drejer sig om §§ 84 og 85 i bekendtgørelse om anvendelse af tekniske hjælpemidler.

Derfor vil jeg gerne spørge ministeren, om ministeren er enig i, at hvis den dokumentation ikke er der, skal Arbejdstilsynet kunne sætte forbudsskilte op, sådan at arbejderne ved, at de ikke skal gå op på det her stillads, og sige, at det enten skal være arbejdsgiveren, der skal fjerne det grønne skilt, eller Arbejdstilsynet selv, der fjerner det grønne skilt, men så der i hvert fald ingen tvivl hersker om, at der ikke er nogen, der skal gå op på det stillads, så længe der ikke er dokumentation for, at det er sikkert.

Kl. 13:54

- Formanden (Søren Gade):**  
Ministeren.
- Kl. 13:58 falde ned fra et stillads, så vil ministeren konkret se på, hvad vi gør, for at vi ikke kommer til at stå i sådan en situation her, men også se på – og jeg er ked af at sige det, men det er jo noget af det, jeg kan se i flere af de henvendelser, jeg får – om Arbejdstilsynet er for bange for at blive stillet erstatningsansvarlig over for arbejdsgiverne, altså om det er skævvredet her, så vi ikke har et tilsyn, der passer på arbejderne i det omfang, der er brug for?  
Kl. 14:01
- Beskæftigelsesministeren (Ane Halsboe-Jørgensen):**  
Indledningsvis vil jeg bare bekræfte, at jeg er fuldstændig enig i spørgerens betragtninger omkring vigtigheden af, at man kan stole på det stillads, man kravler op på, så man også kan komme hjem igen om eftermiddagen. Det er jo noget af det, vi politisk fælles er meget optagede af.  
Vi har for mange ulykker, og vi har også for mange, der ender fatalt. De her regler er jo lavet for at bringe det ned, sådan at ingen skal blive syg eller komme til skade af at gå på arbejde i det her land. Det er vi ikke i mål med, og derfor er det også vigtigt, at vi hele tiden har den her diskussion. Det handler om ressourcer til Arbejdstilsynet. Det handler om arbejdsgiveransvar, og så handler det om, hvordan det så i praksis fungerer, og derfor den her diskussion også vigtig.  
Kl. 14:01
- Formanden (Søren Gade):**  
Fru Victoria Velasquez.
- Beskæftigelsesministeren (Ane Halsboe-Jørgensen):**  
Det bestræber vi os så på, men nogle gange, formand, kan man jo blive engageret i sagen. Det er i hvert fald det, jeg oplever at spørgeren er, og det er der også brug for. For det kan godt være, at det her er én del af den meget brede arbejdsmiljødagsorden, vi løbende drøfter med hinanden, men jeg er en til en enig i, at det at kravle op på et stillads, man ikke er tryk ved, må være grænseoverskridende, og det er også noget, vi er nødt til hele tiden at sørge for ikke kommer til at ske. Så tak for at sætte fokus på det i dag. Jeg synes, at vi skal tales ved om det.  
Kl. 14:01
- Formanden (Søren Gade):**  
Fru Victoria Velasquez.
- Victoria Velasquez (EL):**  
Men dokumentationen for, at stilladset var vigtigt, har ikke ligget der. Derfor savner jeg stadig et svar på, om Arbejdstilsynet skal kunne gøre det. Det her er en konkret sag, og jeg må indrømme, at jeg sidder tilbage med den oplevelse og det indtryk, at Arbejdstilsynet er for bange for at blive gjort erstatningsansvarlig over for arbejdsgiverne. Det går simpelt hen ikke, at man sætter arbejdsgiveres penge over arbejderes helbred og arbejderes liv. Derfor vil jeg gerne høre, hvad ministeren vil gøre herfra, så man som arbejder trygt kan kontakte tilsynet og vide, at de agerer med ens bedste for øje.  
Kl. 14:01
- Formanden (Søren Gade):**  
Ministeren.
- Beskæftigelsesministeren (Ane Halsboe-Jørgensen):**  
Det er vigtigt for mig at understrege, at jeg har min viden fra Arbejdstilsynet i den her konkrete sag og ikke selv har været der. Dermed har vi stemmerne at gå ud fra og så de vurderinger, der ligger. Men det, vi jo i hvert fald kan politisk, er at blive ved med at insistere på, at arbejdsmiljøet er afgørende, at man skal kunne stole på, at reglerne bliver overholdt, og at der, hvis man ringer anonymt og anmelder noget, bliver reageret på det, hvis det er farligt. Og så har vi et politisk ansvar for, at Arbejdstilsynet har de muskler, der skal til for så også at håndhæve reglerne. Det mener jeg vi er i god gænge med, men jeg mener også, det er vigtigt, at vi hele tiden får fulgt op og får hørt de her stemmer. Så endnu en gang også bare tak for at bidrage til det.  
Kl. 14:01
- Formanden (Søren Gade):**  
Fru Victoria Velasquez for sit afsluttende spørgsmål.
- Victoria Velasquez (EL):**  
Vil ministeren så konkret være med til at se på, om der er noget her, der skal gøres anderledes fremadrettet. Nu ved jeg godt, at vi konkret tager afsæt i stilladser, men det er eddermame også farligt at  
Kl. 14:00
- Formanden (Søren Gade):**  
Inden ministeren får ordet for den afsluttende bemærkning, vil jeg bare komme med en henstilling til ikke at bruge bandeord her i salen. Ministeren.  
Kl. 14:01
- Beskæftigelsesministeren (Ane Halsboe-Jørgensen):**  
Det afslutter spørgsmålet. Den næste spørgsmål er ligeledes til beskæftigelsesministeren, og jeg giver nu igen ordet til fru Victoria Velasquez fra Enhedslisten.  
Kl. 14:01
- Spm. nr. S 269**  
9) Til beskæftigelsesministeren af:  
**Victoria Velasquez (EL):**  
Hvad er ministerens reaktion på de 22 organisationers opråb til regeringen om, at I skal gøre mere for at bekæmpe børnefattigdom?  
Kl. 14:01
- Formanden (Søren Gade):**  
Værsgo.  
Kl. 14:01
- Victoria Velasquez (EL):**  
Hvad er ministerens reaktion på de 22 organisationers opråb til regeringen om, at I skal gøre mere for at bekæmpe børnefattigdom?  
Kl. 14:02
- Formanden (Søren Gade):**  
Ministeren.  
Kl. 14:02
- Beskæftigelsesministeren (Ane Halsboe-Jørgensen):**  
Indledningsvis vil jeg godt sige, at det er helt afgørende, at vi har et fokus på børnene. Vi har stået her og haft diskussionen før. Vi har også haft det oppe, da vi drøftede kontanthjælp, og jeg mener, at det er helt afgørende, for det er ikke et barns ansvar eller skyld, hvis mor eller far for en stund er uden arbejde. Derfor er jeg også rigtig glad for, at der er et fokus på børnene i det nye kontanthjælpssystem, f.eks. med børnetillægget og det ekstra tillæg til enlige forsørgere.  
De 22 organisationer efterspørger jo bl.a., at børn skal kunne deltage i fritidstilbud, og at det skal være en ret på linje med friplads til dagtilbud. Det er jo faktisk lige præcis det, vi tager udgangspunkt i, når der ligger et fritidstillæg i det nye kontanthjælpssystem. Vi indfører også et medicintilskud, der sikrer gratis medicin til børn, der  
Kl. 14:02

har forældre på kontanthjælp, og det var også et af de ønsker, som de 22 organisationer fremhævede.

Så alt i alt vil jeg sige, at jeg er glad for spørgsmålet. Jeg er også glad for de 22 organisationers vedvarende fokus på børns forhold, og jeg er også meget bevidst om, at det faktisk er lykkedes at få nogle af de input, der er kommet, med ind i den nye aftale, sådan at der bl.a. bliver sat fokus på medicin og det at kunne være en del af et fællesskab, samtidig med at den samlede aftale også betyder, at der er færre børn i lavindkomstgruppen. Så det er kun en diskussion, jeg byder velkommen og også mener at vi politikere har et ansvar for at tage.

Kl. 14:03

**Formanden (Søren Gade):**  
Fru Victoria Velasquez.

Kl. 14:03

**Victoria Velasquez (EL):**

Jeg mener, det er helt åbenlyst, at vi har et politisk ansvar. Selv med den kontanthjælpsaftale, som vi lavede, viste en afsavnsundersøgelse fra VIVE, at 10 pct. af de fattige børnefamilier ikke havde råd til at give deres børn mad nok, og at 7 pct. ikke havde råd til at give dem lægeordineret medicin. Det var så åbenlyst, at den aftale, som vi lavede, ikke var god nok. At man så politisk med fuldstændig åbne øjne vælger at lave en ny aftale, som er dårligere, er mig ubegribeligt.

Men det, jeg gerne vil fokusere på, er situationen lige nu. Det er de børn, der lige nu, i dag, ikke kan komme til fritidsaktiviteter, der lige nu, i dag, oplever ikke at have forældre, som kan sikre de økonomiske rammer, der skal være for at have en sund og tryk opvækst. Jeg talte med en fra et ydelseskantor. Hun fortalte mig, at på grund af den lovgivning, som kommer fra Christiansborg, står de og skal sanktionere en enlig far med et barn, der lige er startet i skole, så de bliver nødt til at flytte. De skal selvfølgelig visitere vedkommende til en ny bolig. Hvad er konsekvenserne? Barnet bliver taget ud af sin folkeskole og væk fra sine venner.

I den finanslov, der lige er landet, er der ikke sat én krone af til dem, vi hører lige nu ikke har råd til vinterstøvler til deres børn, hvis køleskab er tomt i slutningen af måneden, og hvis børn ikke har råd til at deltage i de sociale arrangementer. Der er sat 0 kr. af til de her børnefamilier næste år. Socialdemokratiet lovede op til valget, at det midlertidige børnetilskud skulle fortsætte, indtil et nyt kontanthjælpssystem trådte i kraft. Hvad er der blevet af det løfte?

Kl. 14:05

**Formanden (Søren Gade):**  
Ministeren.

Kl. 14:05

**Beskæftigelsesministeren (Ane Halsboe-Jørgensen):**

Helt grundlæggende er det bedste, man kan gøre ud over at lave en kontanthjælpsreform med fokus på børnene, at sørge for, at forældrene ikke er i kontanthjælpssystemet. Derfor er det også vanvittig vigtigt, at vi i de sidste 5 år næsten har halveret antallet af børn, der er i den situation. Jeg tror ikke på, at vi kommer et sted hen, hvor der ikke er en pris at betale som barn, hvis mor eller far mister deres arbejde. Det, vi kan gøre, er at indrette systemet, så der er fokus på børn, så de ikke skal undvære medicin, og så de ikke skal undvære fællesskaberne. Det er det, vi gør i det nye kontanthjælpssystem. Men samtidig skal vi jo knokle løs, for at flest mulige af forældrene kommer i arbejde, og på 5 år har vi næsten halveret antallet af børn, der har en mor eller far på kontanthjælp. Det er den sande succeshistorie og det, vi skal have snuden i sporet på kommer til at ske endnu mere.

**Formanden (Søren Gade):**  
Fru Victoria Velasquez.

Kl. 14:06

Kl. 14:06

**Victoria Velasquez (EL):**

Undskyld, men jeg har ikke hørt, at Socialdemokratiet giver de her mennesker en jobgaranti. Rigtig mange af dem her er syge. Det ved ministeren udmærket godt. Der er en årsag til, at de er i kontanthjælpssystemet. Helt ærligt, vi fik flere i arbejde, mens der var det midlertidige børnetilskud. Der var flere, der kom i beskæftigelse, selv om deres ydelse blev højere. Så vi kan sagtens både sikre, at folk kommer i arbejde og understøtte det, og samtidig sørge for, at der er et sikkerhedsnet, der griber folk. Det er jo en politisk bevidst gerning, at der lige nu er børn, der vokser op i fattigdom.

Kl. 14:07

**Formanden (Søren Gade):**  
Ministeren.

Kl. 14:07

**Beskæftigelsesministeren (Ane Halsboe-Jørgensen):**

Jeg er sådan set enig i, at man godt kan slå ring om børnene, uden at det betyder, at mor og far ikke har et incitament til at tage et arbejde. Jeg mener faktisk, det er det, vi gør med det nye kontanthjælpssystem, og jeg synes også, at de nyeste tal, der viser, at vi både har nedbragt antallet af børn i lavindkomstgruppen med 12 pct. – altså hver ottende er kommet ud af den gruppe på et enkelt år – men samtidig også næsten har halveret antallet af børn, der har en forældre på kontanthjælp, på 5 år, jo viser, at folk gerne vil arbejde. Det tror jeg på at mennesker gerne vil, hvis de på nogen måde kan, og vores opgave er så at skabe rammerne for det.

Kl. 14:07

**Formanden (Søren Gade):**

Fru Victoria Velasquez for det afsluttende spørgsmål.

Kl. 14:07

**Victoria Velasquez (EL):**

Jamen det er jo helt åbenlyst, at det så drejer sig om konjunkturer. Det drejer sig ikke om at føre en fattigdomsskabende politik, og det er derfor, jeg bliver nødt til at spørge: Hvad blev der af det løfte om at løfte de børn? Hvor er det midlertidige børnetilskud, som de skulle have, frem til kontanthjælpsaftalen træder i kraft? Helt ærligt, det er lige nu, vi taler om. Efter nytår er der sat 0 kr. af. Hele den første halvdel af 2025 er der sat 0 kr. af. Det er 2 år i fattigdom. Vi ved, at bare 1 år i fattigdom for et barn har kæmpe konsekvenser. Hvad er ministerens svar til de børn?

Kl. 14:08

**Formanden (Søren Gade):**  
Ministeren.

Kl. 14:08

**Beskæftigelsesministeren (Ane Halsboe-Jørgensen):**

Jeg synes, vi har lavet en kontanthjælpsaftale, som slår ring om de børn. Det er klart, at den først skal lovbehandles og træde i kraft, men indtil da vil jeg glæde mig over, at der samtidig er en indsats på alle mulige parametre for at slå ring om børnene, og at der heldigvis er rigtig mange af de her forældre, som for første gang længe er i arbejde. Det betyder jo også, synes jeg, at der er en fælles fortælling om, at det ikke er et spørgsmål om, at folk ikke gider at arbejde. Det gider folk godt, hvis der er et arbejde at få, og det er der lige nu. Det synes jeg vi skal glæde os over, for det sætter sig også i de her børns liv.

Kl. 14:09  
**Formanden (Søren Gade):**  
 Det afslutter spørgsmålet. Vi siger tak til beskæftigelsesministeren og tak til fru Victoria Velasquez fra Enhedslisten.

Jeg byder nu velkommen til ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri og giver ordet til hr. Kristian Bøgsted fra Danmarksdemokraterne.

**Spm. nr. S 249**

10) Til ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri af:

**Kristian Bøgsted (DD)** (medspørger: **Kenneth Fredslund Petersen (DD)**):

Mener ministeren, at det er god praksis, når staten beder landmænd om at tilbagebetale store dele af deres kompensation, som de har modtaget for udtagning af lavbundsjord, med 11 pct. renter oveni?

Skriftlig begrundelse

Der henvises til artiklen »Chokerede landmænd skal betale hundredtusindvis af kroner tilbage til staten« på TV2's hjemmeside den 12. november 2023.

**Formanden (Søren Gade):**

Værsgo.

**Kristian Bøgsted (DD):**

Tak for det. Mener ministeren, at det er god praksis, når staten beder landmænd om at tilbagebetale store dele af deres kompensation, som de har modtaget for udtagning af lavbundsjord, med 11 pct. renter oveni?

**Formanden (Søren Gade):**

Ministeren.

**Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri (Jacob Jensen):**

Tak for spørgsmålet. Hov, er der hul igennem? (*Formanden:* Det er ved siden af). Nå, vi har flyttet pladser. Der har været en regeringsrokade, så vi har lige byttet plads. Beklager.

Tak for spørgsmålet. Mit første svar er: Nej, det er ikke god praksis. Det er et sagsforløb, som jeg er meget, meget ærgerlig over, og det er stærkt beklageligt. Det har en enorm betydning, at vi kunne reducere landbrugets CO<sub>2</sub>-udledninger, ved at der blev udtaget lavbundsjord. Vi er heldigvis også på rette vej. Den seneste opgørelse viser, at der er igangsat udtagning af over 38.000 ha ud af de 100.000, som vi jo i landbrugsaftalen har en ambition om. Det er centralt for engagementet i indsatsen, at der er sikkerhed om aftalerne, som lodsejerne indgår med staten. Men på grund af en stærkt beklagelig fejl i Landbrugsstyrelsen og Miljøstyrelsen rammes omkring 200 lodsejere nu af et tilbagebetalingskrav. Så for at gentage: Det er selvfølgelig ikke god praksis.

Årsagen til fejlen er imidlertid, at lodsejerne desværre er blevet overkompenseret og stillet for høj kompensationssats i udsigt for udtagning af naturbeskyttelsesarealer – det, der også kaldes § 3-arealer – og jeg har derfor også bestilt en redegørelse i Landbrugsstyrelsen, så vi kan få klarlagt forløbet, der desværre går flere år tilbage i tiden. Det er helt afgørende, at myndighederne grundigt gennemgår og også evaluerer det her forløb, ikke mindst for at styrelsen kan undgå, at den slags fejl kan ske igen.

Jeg er, som jeg sagde, meget ærgerlig og også frustreret over situationen. Lodsejerne skal selvfølgelig kunne stole på, at de får den rette kompensation. Samtidig er vi selvfølgelig også nødt til at overholde EU's støtteregele. Under Landbrugsstyrelsens ordning, som er mit ressort, opkræves der ikke rente med tilbagevirkende kraft. Er kravet ikke indfriet inden for en betalingsfrist på 30 dage, tilskrives der renter. Det følger af rentelovens §§ 3-5. Jeg har derfor også bedt mit ministerium om at undersøge muligheden for at kunne give henstand og muligheden for at etablere en eventuel afdragsordning.

For det er helt afgørende for mig, at de berørte lodsejere får mindst mulig gene af den fejl, der er blevet begået. Det er også derfor, jeg tager initiativ til, at der laves støtteordninger, som forventeligt vil kunne holde størstedelen af lodsejerne skadesfri igennem de såkaldte de minimis-regler. Men der vil stadig væk være nogle lodsejere, som kun delvis kan blive kompenseret.

**Formanden (Søren Gade):**

Hr. Kristian Bøgsted.

**Kristian Bøgsted (DD):**

Tak for det. Jeg er faktisk rigtig glad for at høre ministeren sige, at det her er en fejl, og at det ikke er god praksis. Ministeren snakker lidt om de her muligheder for at understøtte og hjælpe de her landmænd. Vi må også være ærlige og sige, at det nok er de færreste landmænd, der sådan lige har de penge stående på kontoen til at kunne betale dem tilbage inden for 30 dage. Bare lige for at være helt sikker: Vil ministeren ikke være venlig at gentage, hvad det var for nogle konkrete tiltag, vi vil tage her for at støtte og hjælpe de landmænd, der lige nu står økonomisk usikkert med den her situation?

**Formanden (Søren Gade):**

Ministeren.

**Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri (Jacob Jensen):**

Det er sådan, at som jeg har fået det oplyst, er der i alt 213 lodsejere, som er påvirket af det her. Af dem vil 149 lodsejere kunne blive fuldt ud kompenseret gennem de såkaldte de minimis-støtteregele – altså hvor man kan give op til 150.000 kr. over 3 år. Der er så 64 lodsejere, der kun delvis kan blive kompenseret. Heraf er 14 på mit område, dvs. på Landbrugsstyrelsens ordning, og resten er på miljøministerens ressort. Det er for at kunne give pengene retur i form af de minimis samtidig med at sikre, at vi får undersøgt, om man kan give en henstand og måske endda en afdragsordning, hvis der er brug for det i nogle enkelte tilfælde.

**Formanden (Søren Gade):**

Hr. Kristian Bøgsted.

**Kristian Bøgsted (DD):**

Tak for det. Når vi så kigger i den nye bekendtgørelse om tilskud og udtagning af lavbundsjord, der jo skal træde i kraft her fra den 1. januar 2024, kan vi se, at der jo også er den her revisionsklausul. Så det her kan egentlig ske igen. Hvordan vil ministeren håndtere det, så vi ikke står med situationen igen efter nytår med den nye klausul?

**Formanden (Søren Gade):**

Ministeren.



Kl. 14:13

**Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri** (Jacob Jensen): Som jeg sagde, er det fuldstændig afgørende for tilliden, og jeg er helt sikker på, at vi er enige om, at når man indgår aftaler med staten, skal man også kunne regne med de aftaler. Derfor har jeg også bedt Landbrugsstyrelsen i den del af ordningen, som hører under mit ressort, om at komme med en redegørelse for: Hvad er det, der er sket som fejl, hvordan kunne den opstå, og hvad har man tænkt sig at gøre, for at den fejl ikke kan gentage sig?

Kl. 14:13

**Formanden** (Søren Gade):

Jeg byder nu velkommen til medspørger hr. Kenneth Fredslund Petersen fra Danmarksdemokraterne. Værsgo.

Kl. 14:14

**Kenneth Fredslund Petersen** (DD):

Tak, og tak for de hidtidige svar. Det glæder mig at høre ministerens fokus på tillid, som jo vil være et emne fremadrettet. Jeg kunne godt tænke mig at høre den her diskussion op på et lidt højere plan. Er ministeren ikke enig i, at den her sag er yderligere en hæmsko i den grønne omstilling? Jeg kan da godt forstå, hvis landmændene ikke har lyst til at rode sig ud i at skulle søge kompensation ved udtagning af jord i den nærmeste fremtid.

Kl. 14:14

**Formanden** (Søren Gade):

Ministeren.

Kl. 14:14

**Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri** (Jacob Jensen):

Jo, jeg er fuldstændig enig. Der har været mange sten på vejen i forhold til at få igangsat og i første omgang få sat noget i proces omkring lavbundsprojekter. Som jeg nævnte før, er vi heldigvis på rette vej. Det seneste tal er en opjustering med omkring 8.000 ha, så vi nu er på knap 40.000 eller mere præcist 38.500 ha, som er i proces. Men det er klart, at usikkerhed omkring kompensationer og usikkerhed omkring, om de aftaler, man indgår, kommer til at stå, er selvfølgelig noget, der er med til at skabe en mistillid. Og det er derfor, jeg gør alt, hvad der overhovedet står i min magt, for at få rådet bod på den beklagelige og stærkt irriterende fejl, der er sket, sådan at flest mulige af de lodsejere, der er kommet i klemme her, får en kompensation, og at vi i det hele taget støtter op omkring dem, som så kun delvis kan få en kompensation, eksempelvis gennem en afdragsordning eller en henstand, så vidt muligt inden for de regler, der selvfølgelig gælder på området.

Kl. 14:15

**Formanden** (Søren Gade):

Hr. Kenneth Fredslund Petersen.

Kl. 14:15

**Kenneth Fredslund Petersen** (DD):

Tak. Mit næste spørgsmål vil gå på, hvordan man så genopretter den her tillid, og jeg kan forstå, at ministeren allerede har et stort fokus på det. Men ikke desto mindre er der jo indlagt en klausul, hvor man igen risikerer at tilbagebetale, i den nye bekendtgørelse om tilskud til udtagning af lavbundsjord i de nye regler fra den 1. januar 2024. Kan ministeren gøre mig klogere på det, og er ministeren enig i, at landmændene igen betaler regningen for de her fiksfakseri-idéer, lidt ligesom vi ser det med den kommende CO<sub>2</sub>-afgift til landbruget?

Kl. 14:15

**Formanden** (Søren Gade):

Ministeren.

Kl. 14:15

**Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri** (Jacob Jensen):

Altså, der er jo nogle lovgivningsmæssige krav i forhold til EU-systemet. Hvis der har været en overkompensation, er vi forpligtet til at betale det tilbage igen og også kræve det tilbage igen for den pågældende lodsejer, der har fået en overkompensation. Det er reglerne. Tilsvarende har vi i forhold til den lovgivning, der gælder i Danmark, i forhold til renteloven, også nogle krav til, hvad man så skal gøre i forhold til en forretning, i så fald man ikke får betalt tilbage inden for eksempelvis i Landbrugsstyrelsens ordning 30 dage. Så det er jo den lovgivning, jeg bliver nødt til at operere inden for. Selvfølgelig skal vi overholde reglerne her i Folketinget; det manglede da bare andet. Det, jeg siger, er: Jeg vil gøre alt, hvad der står i min magt, for at komme de her lodsejere så meget som overhovedet muligt i møde, både i forhold til de minimis, men også i forhold til eventuel henstand.

Kl. 14:16

**Formanden** (Søren Gade):

Vi siger tak til hr. Kenneth Fredslund Petersen fra Danmarksdemokraterne, og jeg giver nu ordet til hr. Kristian Bøgsted, ligeledes Danmarksdemokraterne, for et sidste spørgsmål.

Kl. 14:16

**Kristian Bøgsted** (DD):

Tak for det. Jeg vil egentlig bare benytte muligheden her for igen at sige tak til ministeren for at stille op til spørgsmålene i dag. Og så er jeg egentlig glad for at kunne opsummere, at ministeren – i hvert fald som jeg hører det – er fuldstændig enig med os i Danmarksdemokraterne i, at den her sag jo er helt urimelig. For landmand, der står og frivilligt vil udtage deres lavbundsjord, skal selvfølgelig også kunne regne med den aftale, man indgår med staten. Så det vil jeg egentlig bare kvittere for, og jeg vil sige tak for, at ministeren trods alt er enig i det og arbejder på at få rettet op på det.

Kl. 14:17

**Formanden** (Søren Gade):

Ministeren.

Kl. 14:17

**Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri** (Jacob Jensen):

Tilsvarende tak for spørgsmål og for også her i salen at få sat fokus på en rigtig, rigtig træls sag, for at sige det på godt jysk. Det er en sag, som jeg gerne havde været meget foruden. Jeg har prøvet at redegøre for, hvad der ligger til grund for det og hvornår det er sket, men også, at jeg får en redegørelse fra Landbrugsstyrelsen, sådan at vi alle sammen kan blive klogere på, hvad grunden er, og hvad der så også skal ske fremadrettet. For tillid i den her sag er fuldstændig afgørende, og den vil jeg gøre hvad jeg kan for at genoprette.

Kl. 14:17

**Formanden** (Søren Gade):

Det afslutter spørgsmålet. Vi siger tak til hr. Kristian Bøgsted og hr. Kenneth Fredslund Petersen, begge Danmarksdemokraterne.

Det næste spørgsmål er ligeledes til ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri. Jeg giver nu ordet til hr. Carl Valentin, Socialistisk Folkeparti.

Kl. 14:17

**Spm. nr. S 262**

11) Til ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri af:

**Carl Valentin** (SF):

Hvorfor vil regeringen lukke Det Økologiske Spisemærke?

**Formanden** (Søren Gade):  
Værsgo.

Kl. 14:17

**Carl Valentin** (SF):

Tak for det. Hvorfor vil regeringen lukke Det Økologiske Spisemærke?

Kl. 14:18

**Formanden** (Søren Gade):  
Ministeren.

Kl. 14:18

**Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri** (Jacob Jensen):

Tak for spørgsmålet. Det er regeringens ambition, at vi fortsat skal styrke økologien, og derfor er der også afsat ca. 3,6 mia. kr. til økologisk arealstøtte frem mod 2030. Der er samtidig afsat 675 mio. kr. til Fonden for Plantebaserede Fødevarer ligeledes frem mod 2030, hvor det tilstræbes, at mindst halvdelen af de midler skal øremærkes til plantebaserede økologiske fødevarer, og via Fonden for økologisk landbrug er der afsat 54 mio. kr. i årene 2021-2024 til omlægning af professionelle køkkener til økologi.

Det Økologiske Spisemærke er ét initiativ på økologiområdet, der er en årrække primært har bidraget til offentlige køkkeneres omlægning til økologi, og det skyldes bl.a., at strategien i de første mange år var, at det offentlige – i citationstegn – skulle gå forrest. En undersøgelse fra 2020 fra Aarhus Universitet viser imidlertid, at der er en række barrierer for anvendelsen af Det Økologiske Spisemærke hos de private professionelle spisesteder, og det vurderes derfor, at mærket i dag samlet set har en begrænset effekt på afsætning af økologiske varer til hoteller, restauranter og caféer, som udgør over halvdelen af omsætningen i foodservicesektoren.

Stillingtonen til spisemærkets fremtid skal ses i sammenhæng med en økonomisk prioritering i Fødevarestyrelsen mellem forskellige indsatser, og der mener jeg, at vi skal turde satse på de redskaber, som også kan styrke økologien og betyde noget for den grønne omstilling. Vi skal samtidig også være klar til at kunne fravælge nogle af de redskaber, som i mindre omfang har virkning. Spisesteder kan så også fortsat vise deres økologiske engagement ved at dokumentere det her på anden vis. De skal selvfølgelig sikre sig, at de ikke vildleder, men at de dokumenterer det korrekt.

Kl. 14:19

**Formanden** (Søren Gade):  
Hr. Carl Valentin.

Kl. 14:19

**Carl Valentin** (SF):

Jeg synes, at det her er ekstremt deprimerende. Det Økologiske Spisemærke er en kæmpe succes. Der er flere tusind professionelle køkkener, der har det, og mange kender det jo godt. Det er det her bronze-, sølv- eller guldøkologimærke, som man får, alt efter hvor stor en andel af ens fødevarer der er økologiske, og det giver jo et stærkt incitament til at sikre, at man ikke holder sig i bronze-kategorien, men at man går op i sølvkategorien og så måske op i guld-kategorien en dag. Det har drevet en stor del af omstillingen i de offentlige køkkener, som ministeren nævner her. Det er rigtigt, at det selvfølgelig kræver noget mere, hvis man også skal have det mere ud i det private, men der serveres trods alt over 600.000 måltider mad hver dag i de offentlige køkkener. Det er immer væk en del.

Derudover har Det Økologiske Spisemærke jo også bidraget til, at man serverer mindre kød i de offentlige køkkener. For når man skal servere mere økologi, kan man godt se, at det økologiske kød er dyrt, og derfor vil man gerne servere mere plantebaseret mad. Det

har man simpelt hen bedre råd til, og det er også en omstilling, vi skal gennemgå.

At ministeren står her og argumenterer for, at man har været nødt til at prioritere det fra, kan jeg simpelt hen ikke forstå, for det er jo ikke en særlig stor udgift. Den årlige kontrol af det her mærke kostede 2,1 mio. kr., sidst jeg kiggede. Det er et rimelig overskueligt beløb. Samtidig med det har vi landet en landbrugsaf-tale, hvori det er fuldstændig klart, at vi skal øge den økologiske andel af markedet, og det bidrager spisemærket til. Det sikrer altså mindre sprøjtegift, det sikrer, at vi får grønnere fødevarer i vores køkkener, og derudover har DTU lavet en undersøgelse, der viser, at de madprofessionelle er glade for det, og at det øger arbejdsglæden.

Bare jeg havde noget mere tid på den her talerstol. Så kunne jeg holde et langt, langt oplæg om alle de fordele, der er ved det her billige økologimærke. Det koster ikke det store for staten, og så vil man alligevel ikke prioritere det fra regeringens side. Vil man ikke nok overveje, om man ikke kan finansiere det her et andet sted i en kommende aftale, så vi kan få bevaret mærket?

Kl. 14:21

**Formanden** (Søren Gade):  
Ministeren.

Kl. 14:21

**Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri** (Jacob Jensen):

Jeg har selvfølgelig også noteret mig de meldinger, der kommer fra dem, som bruger det. Jeg har også noteret mig, at vi trods alt bliver nødt til at kigge på det som en del af den samlede afvejning af, hvor vi skal prioritere midlerne, for netop at komme i mål med det, som vi også politisk har aftalt, nemlig en fordobling af eksport af økologiske fødevarer og en fordobling af det økologiske areal, som vi netop i landbrugsaftalen, som der bliver refereret til, har aftalt vi skal i mål med. For det skal vi i mål med. Der er altså mange forskellige virkemidler. Nu nævnte jeg et par af dem. Der er f.eks. arealstøtte og omlægning, og der er Fonden for Plantebaserede Fødevarer. Der er mange steder, vi sætter ind, og det her er så et af redskaberne, som Aarhus Universitet har vurderet ikke har den store effekt. Det er selvfølgelig ud fra det samlede billede, at den her prioritering skal foretages.

Kl. 14:22

**Formanden** (Søren Gade):  
Hr. Carl Valentin.

Kl. 14:22

**Carl Valentin** (SF):

Jeg synes, det er vildt, og jeg synes, det er utroligt, at ministeren ikke vil prioritere det her på det her tidspunkt. Jeg synes normalt, at når vi har debatter herinde i Folketingssalen, så er der en enighed om, at der er brug for en omstilling i en økologisk retning, og at der er brug for en omstilling i en mere plantebaseret retning, og det er jo ikke rigtigt, at det her ikke virker. Man kan se, at der hvert år er mange, der rykker op i de højere kategorier. Hvordan tænker ministeren at de her køkkener nu skal vise, at de faktisk kan omstille sig?

Kl. 14:23

**Formanden** (Søren Gade):  
Ministeren.

Kl. 14:23

**Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri** (Jacob Jensen):

Først vil jeg sige i forhold til prioritering, at vi lige har landet en finanslov, som stort set hele Folketinget er med i inklusive SF. Det er jo der, man også finansierer og prioriterer de her ting. Det er bare

sagt i parentes. Der er jo stadig væk mulighed for – og det er ikke bare noget, jeg synes – at man kan dokumentere den økologiske ambition, man måtte have. Selvfølgelig skal man kunne leve op til dokumentationskravene, så man ikke vildleder. Det vil jo fortsat være en mulighed. Og når vurderingen som sagt er, at effekten her er mindre, så synes jeg da, at det klogeste, hvis man virkelig vil økologien, og det er jeg sikker på SF vil – det ved jeg også at ordføreren vil – er at tage de redskaber i anvendelse, som virker mest effektivt for de penge, man bruger på dem.

Kl. 14:23

**Formanden (Søren Gade):**

Hr. Carl Valentin for sit afsluttende spørgsmål.

Kl. 14:23

**Carl Valentin (SF):**

Nu ved jeg godt, at det ikke blev finansieret i finansloven, men her afslutningsvis kunne jeg godt tænke mig at høre, om ministeren ikke nok vil overveje, om man ikke kan finde pengene i en eller anden kommende en aftale, f.eks. aftalen om dyrevelfærd, i landbrugsforligskredsen eller et andet sted, så vi kan få reddet det her mærke. Altså, økologerne er i chok over, at det pludselig er væk. Der har ikke rigtig været en offentlig debat om, at det skulle skrottes. Pludselig er det bare sket. Der er mange madprofessionelle, der er overraskede over det. Vil ministeren ikke nok overveje, om vi kan finde pengene et andet sted?

Kl. 14:24

**Formanden (Søren Gade):**

Ministeren.

Kl. 14:24

**Ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri (Jacob Jensen):**

Jo, det vil jeg meget gerne overveje, og jeg har også noteret mig de her meldinger, der kommer. Jeg prøver blot at gøre rede for, hvad det er for en prioritering, vi står med. Det kan godt være, at 4-6 mio. kr., eller hvad niveauet er, ikke er mange penge i det store samlede billede, men når man lægger alle tingene sammen, er der mange prioriteter, som skal gå op i en højere enhed, også inden for en styrkelse af et område, hvor vi selvfølgelig skal få enderne til at mødes. Men min melding er: Jo, det vil jeg meget gerne overveje, og jeg vil gerne se på, hvordan vi, hvis det kan lade sig gøre, kan finde en ordning. For jeg har ikke nogen ambitioner om, at vi skal neddrole økologien. Tværtimod har regeringen en ambition om, at vi skal prioritere økologien endnu mere. Så ja, det vil jeg gerne overveje.

Kl. 14:25

**Formanden (Søren Gade):**

Det afslutter spørgsmålet. Vi siger tak til ministeren for fødevarer, landbrug og fiskeri og tak til hr. Carl Valentin fra Socialistisk Folkeparti.

Jeg byder nu velkommen til transportministeren og giver ordet til fru Sofie Lippert fra Socialistisk Folkeparti.

Kl. 14:25

**Spm. nr. S 210 (omtrykt)**

12) Til transportministeren af:

**Sofie Lippert (SF) (medspørger: Jens Meilvang (LA)):**

Bakker ministeren op om ambitionen om lyntog hver anden time mellem Aarhus og Hamborg, som regionsrådsformand Stephanie Lose (V) og ministerpræsident Daniel Günther (CDU) fra henholdsvis region Syddanmark og delstaten Sydslesvig den 1. november gav håndslag på, og vil ministeren arbejde aktivt for, at der etableres regelmæssig og hurtig togdrift mellem Aarhus og Hamborg?

**Formanden (Søren Gade):**

Værsgø.

Kl. 14:25

**Sofie Lippert (SF):**

Tak. Bakker ministeren op om ambitionen om lyntog hver anden time mellem Aarhus og Hamborg, som regionsrådsformand Stephanie Lose fra Venstre (V) og ministerpræsident Daniel Günther fra CDU fra henholdsvis Region Syddanmark og delstaten Sydslesvig den 1. november gav håndslag på, og vil ministeren arbejde aktivt for, at der etableres regelmæssig og hurtig togdrift mellem Aarhus og Hamborg?

Kl. 14:25

**Formanden (Søren Gade):**

Ministeren.

Kl. 14:25

**Transportministeren (Thomas Danielsen):**

Tak for spørgsmålet om et meget vigtigt emne og område, og jeg kan sige: Ja, det er en virkelig god ambition at have så mange internationale tog som overhovedet muligt, og derfor tror jeg, at alle her i Folketinget bifalder, at vi har så stort et udbud som overhovedet muligt.

Når jeg bliver spurgt til, om vi så arbejder for at få flere afgange lige netop fra Aarhus til Hamborg, har det måske noget at gøre med, hvor spørgeren og medspørgeren er valgt og varetager deres interesser, og det synes jeg da er helt fair, for det skal man gøre. Men sandheden er jo, at vi går i gang med et elektrificeringsarbejde på strækningen, som ordføreren jo er bekendt med, hvilket udfordrer os i forhold til at have de her direkte forbindelser. Det, der kommer til at ske, er så, at togene, kommer fra København, altså de fem afgange, og kører via Kolding, samler passagerer op fra Aarhus og kører så videre til Hamborg. Og det skifte får vi lavet så elegant, at det rent faktisk afkorter rejsetiden en lille smule for passagererne fra Aarhus.

Når man så spørger, om vi kan gøre noget mere, og hvad vi kan gøre, er sandheden bare, at reglerne i Tyskland faktisk ikke tillader, at vi køber kørsel i Tyskland. Så vi tillader rent faktisk, at svenskerne må være med til at betale for nattog i Danmark, men hverken svenskerne eller danskerne eller andre får lov til, hvad skal man sige, at understøtte de strækninger, der er på over 1 times kørsel, altså det, vi kalder de lange skinner, i Tyskland. Så vi har jo selvfølgelig haft kontakt ad flere omgange til den tyske transportminister m.fl., men det bliver et blankt nej i forhold til støttet kørsel. Men vi laver togindkøb osv., som skal være med til at gøre de her muligheder mere lækre, sådan at det forhåbentlig, i hvert fald kommercielt, kan være mindst lige så attraktivt i fremtiden.

Kl. 14:27

**Fjerde næstformand (Karina Adsbøl):**

Spørgeren.

Kl. 14:27

**Sofie Lippert (SF):**

Det der med at tage toget tror jeg er sådan noget, der er en vanesag. Hvis man tager toget meget, ved man, at noget af det værste på lange togture er et ekstra skift. Jeg vil næsten hellere bruge 14 timer i et tog med ét skift end 10 timer med tre skift. For jeg er en af de mange unge, der meget gerne vil tage toget. Det er tit en del af fortællingen, når vi taler om problemerne med flyrejser, at det også er vigtigt, at unge mennesker kan komme ud at se verden, og der er netop toget ud i Europa jo en oplagt mulighed.

Den mulighed har vi også fra Danmark. Vi har gode togforbindelser til Hamborg; vi får fremragende togforbindelser i fremtiden mel-

lem København og Hamborg hen over Femern Bælt, og allerede nu er der en utrolig fin togforbindelse mellem København og Hamborg, og ja, indtil årsskiftet er der også en mellem Aarhus og Hamborg.

Jeg tror, at årsagen til, at det her kommer op, og at det også kommer op i Region Syddanmark og ikke kun blandt sådan nogle aarhusianere som mig, jo er – hvilket ministeren også selv nævner – at vi ser frem til, at det her Aarhus-Hamborg-tog holder op med at køre. Og det er der rigtig mange gode grunde til, men spørgsmålet er jo, om ruten bliver genetableret, når vi fremover vil se, at toget mellem København og Hamborg kører over Femern Bælt, og at vi derfor får en hel Jyllandskorridor, der er sat ud af spil. Stephanie Lohse sagde til Avisen Danmark i starten af november:

»Lige nu er der usikkerhed om en tilsvarende hurtig togforbindelse mellem Aarhus og Hamborg. Det skal vi have gjort noget ved, og i dag er vi blevet enige om en fælles dansk-tysk indsats.«

Skal kunne betragte den her dansk-tyske indsats som en regional indsats, som økonomiministeren kun var interesseret i tidligere, eller er det også noget, som transportministeren og den danske regering føler sig som en del af i forhold til at sikre, at også Jylland fortsat er forbundet, ikke bare med land, men også med tog til Tyskland?

Kl. 14:29

**Fjerde næstformand (Karina Adsbøl):**  
Ministeren.

Kl. 14:29

**Transportministeren (Thomas Danielsen):**

Hold da op – det virker næsten ikke, som om spørgeren også er SF's transportordfører. For det er jo rigtigt, at SF's transportordfører er en af dem, som er glade for at bruge toget og bruger det hyppigt. Men sandheden er også, at SF's transportordfører er en af dem, der har været med til at træffe de her beslutninger, som skal være fremtidens løsninger på de komplicerede udfordringer, vi står over for, hvor vi både skal have det elektrificeret, have lavet nye signalsystemer og indkøbe nye tog osv., hvilket skal være med til at sikre, at den fremtidige trafik hænger sammen, både nationalt, men også internationalt.

Kl. 14:30

**Fjerde næstformand (Karina Adsbøl):**  
Tak. Så er det spørgeren.

Kl. 14:30

**Sofie Lippert (SF):**

De kommende år er der nogle udfordringer, men når vi ser langt ud i fremtiden, bør der vel ikke være nogen forskel være på de problemer, transportministeren nævner, i forhold til om toget kører ned over Sjælland, eller om der også kører et ned over Jylland. Det er rigtigt, at vi skal have nogle aftaler med Tyskland, men er vi ikke blevet lidt for københavnerorienterede, hvis vi ikke siger, at det er en politisk prioritet, at der også kører tog i Jyllandskorridoren?

Kl. 14:31

**Fjerde næstformand (Karina Adsbøl):**  
Ministeren.

Kl. 14:31

**Transportministeren (Thomas Danielsen):**

Jamen det skal der også. Forventningen er jo, at der kan køre direkte tog. Men ordføreren bliver så også bare nødt til at forstå, at dele af det her, jo er noget, men beslutter i Tyskland. Så når et tog kommer fra Aarhus og kører ned Padborg, stiger det danske personale ud, og det tyske personale stiger ind, altså togførere osv. osv., og kører hele vejen til Hamborg. Det kan de kun gøre, hvis det er en kommerciel strækning. Så det ordføreren beder mig om, er jo uden for mine

evner, medmindre jeg både skal vælges til det danske parlament og det tyske parlament. For jeg kan ikke sidde begge steder og beslutte, hvordan togtrafikken skal indrettes.

Kl. 14:31

**Fjerde næstformand (Karina Adsbøl):**

Tak. Så er der en medspørger, og det er hr. Jens Meilvang fra Liberal Alliance. Værsgo.

Kl. 14:31

**Jens Meilvang (LA):**

Erhvervslivet i Jylland efterspørger hurtige og effektive transportmuligheder til og fra Europa. En rigtig god mulighed er at skabe en regelmæssig og hurtig togdrift imellem Aarhus og Hamborg. Anerkender ministeren, at togdrift imellem Aarhus og Hamborg vil understøtte det jyske erhvervsliv?

Kl. 14:32

**Fjerde næstformand (Karina Adsbøl):**  
Ministeren.

Kl. 14:32

**Transportministeren (Thomas Danielsen):**

Ja.

Kl. 14:32

**Fjerde næstformand (Karina Adsbøl):**  
Medspørgeren.

Kl. 14:32

**Jens Meilvang (LA):**

Tak for et godt, konkret og hurtigt svar og for ikke at prøve at tale udenom. Det er jeg glad for. En anden fordel ved regelmæssig og hurtig togdrift imellem Aarhus er det store potentiale, der vil være for turisme. Er ministeren enig i, at det vil fremme turismen i Jylland med en regelmæssig og hurtig togdrift mellem Aarhus og Hamborg?

Kl. 14:32

**Fjerde næstformand (Karina Adsbøl):**  
Ministeren.

Kl. 14:32

**Transportministeren (Thomas Danielsen):**

Tak. Ja. Nu har vi jo gjort os den ulejlighed at komme herved, så det er næsten lidt for kort. Men jeg kan næsten ikke sige andet end ja. Jeg er jo enig, og ja, jeg brænder for, at vi får bedre forbindelser ud i hele Europa. Men det er som sagt også noget af det, som vi så må lobbye for i fællesskab, også på det internationale plan. For det er jo ikke noget, vi kan bestemme. Vi kan ikke engang betale os fra det i Danmark, så det er desværre ikke så simpelt, som man måske lige umiddelbart kunne tro.

Kl. 14:32

**Fjerde næstformand (Karina Adsbøl):**

Vi siger tak til medspørgeren og går tilbage til det afsluttende. Værsgo, spørgeren.

Kl. 14:33

**Sofie Lippert (SF):**

Tusind tak. Her til sidst vil jeg bare sige, at vi godt ved, både jeg og medspørgeren, at vi ikke kan løse alt det her selv. Men er det en prioritet for regeringen at arbejde for, at tog til Tyskland ikke kun går over Sjælland, men at vi også fortsat har tog på den jyske strækning mellem Aarhus og Hamborg, og at vi dermed sikrer, at den grønne ferie er en mulighed, også hvis man bor i Jylland?

Kl. 14:33

Kl. 14:35

**Fjerde næstformand** (Karina Adsbøl):  
Ministeren.

Kl. 14:33

**Fjerde næstformand** (Karina Adsbøl):  
Spørgeren.

Kl. 14:35

**Transportministeren** (Thomas Danielsen):

Vi kan i hvert fald betale os fra alle de tog, vi vil have til at køre til Padborg, men vi kan ikke tvinge nogen af dem til, at de skal køre over grænsen. Men det, vi jo gør, er, at vi indkøber vogne fra Talgo, som skal trækkes af de her Vectron-lokomotiver, som er et vildt lækkert produkt, som er købt og indrettet til tyske perroner osv. Så jeg synes, vi gør, hvad vi kan, for at forberede os med de indkøb, vi nu har gjort, så vi er klar til det, når vi forhåbentlig skal køre ned gennem Europa. Og det er jo det, vi har mulighed for at gøre.

Kl. 14:34

**Fjerde næstformand** (Karina Adsbøl):

Vi siger tak til transportministeren, spørgeren og medspørgeren.

Vi går videre til det næste spørgsmål, og det er til uddannelses- og forskningsministeren af hr. Pelle Dragsted, Enhedslisten.

Kl. 14:34

**Spm. nr. S 258**

13) Til uddannelses- og forskningsministeren af:

**Pelle Dragsted** (EL):

Vil ministeren forklare rimeligheden i, at regeringen vil forringe su'en for studerende på erhvervsakademierne, professionshøjskolerne og universiteterne og dermed gamble med den sociale mobilitet i uddannelsessystemet i en tid, hvor vi aldrig har været rigere som samfund, og hvor et stigende antal unge oplever et voldsomt præstationspres og alvorlig mistriivsel?

**Fjerde næstformand** (Karina Adsbøl):

Værsgo til oplæsning af spørgsmålet.

Kl. 14:34

**Pelle Dragsted** (EL):

Tak. Vil ministeren forklare rimeligheden i, at regeringen vil forringe su'en for de studerende på erhvervsakademierne, professionshøjskolerne og universiteterne og dermed gamble med den sociale mobilitet i uddannelsessystemet i en tid, hvor vi aldrig har været rigere som samfund, og hvor et stigende antal unge oplever et voldsomt præstationspres og desværre en stigende mistriivsel?

Kl. 14:34

**Fjerde næstformand** (Karina Adsbøl):

Ministeren.

Kl. 14:34

**Uddannelses- og forskningsministeren** (Christina Egelund):

Tak for det, og tak for spørgsmålet. Regeringen har i regeringsgrundlaget åbent lagt frem, at vi ønsker et su-system, hvor su og uddannelseslængde på videregående uddannelser følges ad. Det er jo rigtigt. Det mener jeg og regeringen er både fornuftigt og rimeligt. Det danske su-system er generøst, og det giver unge en god økonomisk støtte til at gennemføre en uddannelse og blive en del af arbejdsstyrken, og det skal vi selvfølgelig fastholde.

Så køber jeg ikke ind på præmissen om, at unges trivsel kan reduceres til et spørgsmål om økonomi. Det handler bl.a. også om god og nærværende undervisning og stærke fællesskaber, herunder selvfølgelig også stærke undervisningsfællesskaber. Når det så er sagt, anerkender jeg selvfølgelig, og det gør regeringen også, at der kan være sårbare studerende, for hvem det kræver noget mere, herunder også ekstra tid, at gennemføre en videregående uddannelse, og det har vi også lagt sporene til og taget hensyn til i regeringsgrundlaget.

**Pelle Dragsted** (EL):

Tak for det. Jeg har simpelt hen svært ved overhovedet at forstå årsagen. Altså, hvad er problemet? Hvorfor er det, at man vil skære på su'en? Hvorfor er det, at man vil tage penge fra nogle af de mennesker i vores samfund, som i forvejen har de laveste indkomster? Ministeren ved jo godt, at dem, som bliver ramt af det her, typisk er folk, som har skiftet uddannelse. Vi ved også, hvem det vil ramme hårdest. Det er jo dem, som ikke har fået penge fra forældrene derhjemme, og hvor forældrene ikke kan hjælpe dem. Det er dem, der kommer til at gældsætte sig yderligere.

Det her angreb på de studerende er i mine øjne på en eller anden måde også et angreb på sådan noget grundlæggende i den samfundskontrakt, som vi har, og som jeg tror rigtig mange danskere holder af, nemlig det, at vi betaler en betydelig del af vores indkomst i skat i de mange år, hvor vi arbejder, for så til gengæld at have et fællesskab i de år, hvor vi ikke gør, fordi vi er blevet gamle, fordi vi er blevet ramt af sygdom, eller når vi er under uddannelse. Vi uddanner os for os selv, men vi uddanner os jo også for at kunne bidrage til samfundet. Så hvorfor er det, at man vil reducere det fællesskab? Hvorfor er det, at man vil gøre det mere risikofyldt, om man så må sige, for de unge f.eks. at skifte til en uddannelse, som de er mere interesseret i?

Det, der gør det her så svært at forstå, er jo, at man vil skære ned i forhold til dem, der har mindst, samtidig med at regeringen planlægger store skattelettelser til mennesker, der tjener over 1 mio. kr., over 1,5 mio. kr., over 2 mio. kr. De skal have betydelige skattelettelser, men i forhold til dem, som har mindst i vores samfund, de studerende, vil man så i samme ombæring skære ned. Hvad er den prioritering udtryk for?

Kl. 14:37

**Fjerde næstformand** (Karina Adsbøl):

Ministeren.

Kl. 14:37

**Uddannelses- og forskningsministeren** (Christina Egelund):

Det var en meget smuk retorisk afslutning der, som også forlængede taletiden en lille smule. Altså, det lyder jo næsten på spørgeren, som om regeringen har sat sig for bare at afskaffe su'en, når man siger, at vi skærer i det økonomiske grundlag for de studerende. Vi har ikke tænkt os at ændre i su-satsen, altså det beløb, som man får udbetalt, når vi foreslår, at man får su til normeret tid, altså hver eneste dag ens studie er normeret til at vare, men ikke længere end det. Det står der jo i regeringsgrundlaget, og det har vi også tænkt os at gennemføre. Det er jo et udtryk for, at opfattelser af rimelighed kan man være uenig i. Det kan man være politisk uenig i. Det er fuldstændig fair, men det er et udtryk for en opfattelse af rimelighed.

Kl. 14:38

**Fjerde næstformand** (Karina Adsbøl):

Tak. Spørgeren.

Kl. 14:38

**Pelle Dragsted** (EL):

Så det su-system, vi har haft siden 1988, har været dybt urimeligt, eller hvad? Jeg har faktisk svært ved at forstå, hvad årsagen til det her er. Det ekstra su-år bliver primært brugt af mennesker, som i løbet af deres studietid finder ud af, at det ikke var det rigtige valg, de havde truffet. Når de skal ud i et helt arbejdsliv og bidrage

til samfundet, var det faktisk noget andet, de gerne ville bidrage med. Det er den gruppe, man rammer – måske ikke dem, som har velhavende forældre, for de skal nok klare sig, men dem, som ikke har, kan man risikere enten at presse helt ud af deres uddannelse, eller at de ender på en uddannelse, som ikke var den, de ønskede, og måske heller ikke den, hvor de kan skabe mest værdi for samfundet.

Kl. 14:39

**Fjerde næstformand** (Karina Adsbøl):

Tak. Ministeren.

Kl. 14:39

**Uddannelses- og forskningsministeren** (Christina Egelund):

Jeg kan godt lide, når man er politisk uenige, og det er vi så om de her spørgsmål. Jeg kan også godt lide, når man så debatterer på et faktisk rigtigt grundlag. F.eks. bliver der lagt til grund, at vi her, og det står der i spørgsmålet, gambler med den sociale mobilitet i uddannelse. Der er simpelt hen ikke noget entydigt belæg for at konkludere, at det hænger sådan sammen. Tilbage i 2013, tror jeg det var, lavede man en ændring i det nuværende su-system, hvor det, som regeringen foreslår at gennemføre nu, gennemførte man nogenlunde sådan i grove træk for en del af de studerende. Det har f.eks. ikke medført større frafald.

Kl. 14:39

**Fjerde næstformand** (Karina Adsbøl):

Tak. Så er det spørgeren for et afsluttende spørgsmål.

Kl. 14:39

**Pelle Dragsted** (EL):

At sige, at man gambler, er jo ikke entydigt. Det er jo netop det, der er problemet: at der er mange eksperter, som frygter, at det her betyder, at der vil blive et øget frafald og det vil ramme skævt.

Men lad mig vende tilbage til det helt grundlæggende. Hvorfor, i en situation, hvor man har råd til at give skattelettelser til dem, der arver deres forældres virksomheder, til ejendominvestorer, til folk, der tjener over 1 mio. kr., vil man tage penge op af lommen på nogle af de mennesker i vores samfund, som i forvejen har de laveste indkomster, så de bliver tvunget til at forgælde sig?

Kl. 14:40

**Fjerde næstformand** (Karina Adsbøl):

Tak. Så er det ministeren.

Kl. 14:40

**Uddannelses- og forskningsministeren** (Christina Egelund):

En ting er jo politisk retorik, noget andet er, hvad der så er rigtigt og forkert. Jeg synes, vi skal forholde os til fakta her. En gruppe af de studerende på de videregående uddannelser har levet med det, som regeringen nu vil indføre, siden 2013, og nu bliver der peget på øget frafald, altså større risiko for, at man falder fra i løbet af uddannelsen. Det er der simpelt hen ikke belæg for at sige. Man kan være uenig – det er fuldstændig fair; lad os tage den diskussion, inklusive skattelettelser, omfordeling, prioriteter og alt muligt på en større skala, fint – men jeg synes ikke, at man skal komme med påstande, som ikke er rigtige.

Kl. 14:41

**Fjerde næstformand** (Karina Adsbøl):

Tak. Så er spørgsmålet afsluttet. Vi siger tak til spørgeren og ministeren.

Der er endnu et spørgsmål til uddannelses- og forskningsministeren. Det er af fru Katrine Robsøe, Radikale Venstre.

Kl. 14:41

**Spm. nr. S 266**

14) Til uddannelses- og forskningsministeren af:

**Katrine Robsøe** (RV):

Ser ministeren en fordel i et bredt politisk forlig bag uddannelsesstøtten, så der er ro om de studerendes livsvilkår i fremtiden, eller er regeringen klar til at opsigte forliget for at kunne gennemføre sine besparelser alene eller sammen med su-kritiske partier?

Skriftlig begrundelse

Der henvises til de foreslåede su-besparelser, der fremgår af regeringsgrundlaget fra 2022.

**Fjerde næstformand** (Karina Adsbøl):

Værsgo for oplæsning af spørgsmålet.

Kl. 14:41

**Katrine Robsøe** (RV):

Tak for det. Ser ministeren en fordel i et bredt politisk forlig bag uddannelsesstøtten, så der er ro om de studerendes livsvilkår i fremtiden, eller er regeringen klar til at opsigte forliget for at kunne gennemføre sine besparelser alene eller sammen med su-kritiske partier?

Kl. 14:41

**Fjerde næstformand** (Karina Adsbøl):

Ministeren.

Kl. 14:41

**Uddannelses- og forskningsministeren** (Christina Egelund):

Tak for spørgsmålet. Det er jo korrekt, at regeringen i regeringsgrundlaget har lagt sporene til en su-reform. Jeg anerkender bare ikke sådan helt præmissen om, at det bare handler om besparelser. Jeg ved heller ikke, hvem de anførte su-kritiske partier er, som man henviser til i spørgsmålet. Mig bekendt findes der ikke nogen partier i Folketinget og heller ikke i su-forligskredsen, der er imod su. Selvfølgelig kan man så alligevel godt mene, at politik ikke er støbt i beton.

Nå, men altså, når vi har lagt den her politik åbent frem, så er det, fordi vi mener det, og det er, fordi vi har en vision for, hvor samfundet skal bevæge sig hen. Vi mener, at det danske su-system også i fremtiden skal støtte unge i at gennemføre en uddannelse uanset deres økonomiske baggrund; så er det sagt. Vi mener også, at vi skal have et su-system, hvor su og uddannelseslængde følges ad. Det mener vi er fornuftigt og rimeligt. Og i forhold til det med forliget ved regeringen godt, at der er et su-forlig. Regeringen har ikke præsenteret noget forhandlingsoplæg til su-reformen endnu, og der er jo sådan set heller ikke igangsat forhandlinger endnu.

Kl. 14:42

**Fjerde næstformand** (Karina Adsbøl):

Spørgeren.

Kl. 14:42

**Katrine Robsøe** (RV):

Vi glæder os da til rent faktisk at høre, om ministeren har tænkt sig at forhandle det her, eller om man bare har tænkt sig at gennemtrumfe, hvad man selv har skrevet i et regeringsgrundlag, uanset om forligskredsen så kan blive enige eller ej. Men jeg kan i hvert fald forstå, at ministeren ikke vil afvise bare at gennemføre det her – langt fra afvise bare at gennemføre det her, uanset om forligskredsen er enig eller ej.

Jeg er dybt, dybt bekymret for alle de unge, der lige pludselig vil opleve et øget pres for rent faktisk at vælge rigtigt på deres uddannelse i første omgang. Jeg er helt enig i, at det er godt at tage diskussionerne på et faktisk grundlag, men jeg synes måske, det blev lige lidt for nemt bare at sige det til spørgeren før mig. For når

man nu kan få lov at starte i dag inden for 2 år efter sin afsluttende ungdomsuddannelse og så få adgang til det sjette su-år, så er det jo også, fordi vi rent faktisk tror på, at man skal kunne få lov til at vælge om, hvis man nu ikke lige valgte rigtigt i første omgang, uden at man så bliver gældsæt, bare fordi man lige kom til at vælge en anden uddannelse end den, der viste sig at være rigtig for en.

Jeg vil egentlig gerne høre, om ministeren ikke synes, det er fair, at alle de unge mennesker også kan komme til at vælge forkert. Ministeren er jo nærmest et klasseeksempel på, at man kan vælge om i livet og komme til lige pludselig at være medlem af et andet parti end der, hvor man startede. Hvorfor skal de unge ikke også få lov til at kunne vælge om og have sikkerhed for det uden at skulle gældsætte sig yderligere på den baggrund?

Kl. 14:44

**Fjerde næstformand (Karina Adsbøl):**  
Ministeren.

Kl. 14:44

**Uddannelses- og forskningsministeren (Christina Egelund):**  
Det er jo rigtigt. Jeg har truffet utrolig mange dårlige valg igennem mit liv, og jeg er utrolig glad for der, hvor jeg er nu.

Når der bliver spurgt til, om regeringen ligesom bare har tænkt sig at trumfe det her igennem hen over hovedet på en su-forligskreds, så er det klart, at vi kommer til at lægge det, vi vil, frem for su-forligskredsen, og så må man tage en politisk diskussion. Jeg siger så også bare helt stiltødt: Jeg abonnerer ikke på et politisk ansvar, der handler om at støbe alting i beton, og hvor man aldrig kan lave noget om, og det må man så have en politisk diskussion om.

Kl. 14:45

**Fjerde næstformand (Karina Adsbøl):**  
Spørgeren.

Kl. 14:45

**Katrine Robsøe (RV):**

Der er jo aldrig noget, der er støbt i beton, men vi har jo heldigvis forligskredsene her på Christiansborg for rent faktisk at sikre, at ting heller ikke bare bliver ændret konstant, og at man har en sikkerhed omkring nogle af de her ting, bl.a. at man har en nogenlunde sikkerhed omkring, hvilke rammer man har for at kunne få su, og det kan jeg så forstå nu, at regeringen vil ind at lave om på. Jeg skal bare høre, om Moderaternes minister her så også kan afvise, at man ikke lige pludselig kommer i fremtiden og så vil lave yderligere forringelser af su'en og f.eks. lave det lånebaseret på kandidatdelen.

Kl. 14:45

**Fjerde næstformand (Karina Adsbøl):**  
Tak. Ministeren.

Kl. 14:45

**Uddannelses- og forskningsministeren (Christina Egelund):**  
Jeg kan garantere, at vi kommer til at respektere de fuldstændig gængse regler, der gælder omkring en su- eller forligskreds i det hele taget på Christiansborg. Det betyder selvfølgelig også, at eventuelle ændringer træder i kraft efter et valg, hvis man ikke når til enighed omkring et politisk spørgsmål inden for rammerne af det forlig, der gælder. Sådan er spillereglerne, og sådan vil de selvfølgelig også være, når det kommer til su.

Kl. 14:46

**Fjerde næstformand (Karina Adsbøl):**  
Så er der et afsluttende spørgsmål fra spørgeren.

**Katrine Robsøe (RV):**

Tak. Hvis regeringen rent faktisk har tænkt sig at gennemtrumfe det, man har skrevet i regeringsgrundlaget uanset forligskredsen eller ej, så vil jeg bare høre, om man rent faktisk også har tænkt sig at tage et ekstra hensyn til alle de unge, som kommer til at vælge om i deres uddannelse. Eller er det sådan fremadrettet, at hvis man kom til først at vælge historie og læste det i et år og så skiftede over til psykologi, så kan man være helt hundrede procent sikker på, at man skal til at tage su-lån for at kunne gennemføre sin uddannelse?

Kl. 14:46

Kl. 14:46

**Fjerde næstformand (Karina Adsbøl):**  
Ministeren.

Kl. 14:46

**Uddannelses- og forskningsministeren (Christina Egelund):**

Jeg bliver simpelt hen nødt til at adressere det her ord at *gennemtrumfe*, som om det er sådan noget helt uhørt, at en regering eller et flertal gerne vil føre sin politik. Det håber jeg simpelt hen ikke er Radikale Venstres nye tilgang til politik.

Når det så er sagt, vil jeg sige, at på indholdssiden, og det står også i regeringsgrundlaget, har vi et blik for, at der er en gruppe, og det er jo bl.a. dem, der i dag modtager det, der hedder handicaptillæg, enlige forsørgere, som har fuldstændig legitime grunde til, at det kan tage længere tid at nå igennem deres uddannelse, og det har vi også har et blik for, og det vil vi også lægge frem.

Kl. 14:47

**Fjerde næstformand (Karina Adsbøl):**

Tak. Spørgsmålet er afsluttet. Tak til ministeren, og tak til spørgeren.

Så går vi videre til den næste minister, og først og fremmest tillykke til ministeren, som har debut her i Folketingets spørgetid i dag. Spørgsmålet er til ministeren for byer og landdistrikter af fru Pernille Vermund.

Kl. 14:47

**Spm. nr. S 231 (omtrykt)**

15) Til ministeren for landdistrikter af:

**Pernille Vermund (NB):**

Finder ministeren, at placeringen af otte testvindmøller med en højde på op til 450 meter i Balling Enge ved Vadehavet er foreneligt med Vadehavet som UNESCO Verdensarv, beskyttet naturområde og fourageringsstop for millioner af trækfugle, og kan ministeren svare på, hvilket natursyn regeringen lægger til grund, siden Vadehavet stadig væk indgår i planlægningen af et tredje testcenter for vindmøller?

**Fjerde næstformand (Karina Adsbøl):**

Værsgo for oplæsning af spørgsmålet.

Kl. 14:47

**Pernille Vermund (NB):**

Tak for det. Finder ministeren, at placeringen af otte testvindmøller med en højde på op til 450 m i Balling Enge ved Vadehavet er foreneligt med Vadehavet som UNESCO-verdensarv, beskyttet naturområde og fourageringsstop for millioner af trækfugle, og kan ministeren svare på, hvilket natursyn regeringen lægger til grund, siden Vadehavet stadig væk indgår i planlægningen af et tredje testcenter for vindmøller?

Kl. 14:48

**Fjerde næstformand (Karina Adsbøl):**  
Ministeren.

Kl. 14:48

**Ministeren for byer og landdistrikter (Morten Dahlin):**

Tak for spørgsmålet. Måske skulle vi starte med at tale om, hvorfor det er, at vi står her, for det glemmer man tit i den her diskussion, og vi står her jo, fordi et bredt flertal i Folketinget har vedtaget nogle ambitiøse klimamål for at sikre, at Danmark går forrest i forhold til den grønne omstilling. Og for at det kan nås, kræver det meget mere vedvarende energi, og det kræver også meget mere vedvarende vindenergi, og det med vindenergi har en særlig dansk vinkel, for det er noget, vi er ekstremt stærke på hertilands. Vi har en stor vindmølleindustri, som skaber titusindvis af arbejdspladser i hele Danmark, faktisk særlig der, hvor der er lidt længere mellem husene, end der er her midt i København. Spørger man vindmølleindustrien selv, vurderer den, at den skaffer omkring 30.000 fuldtidsarbejdspladser, 80 pct. af dem uden for hovedstaden, og derudover 60.000 fuldtidsansatte i følgeerhverv. Så det er jo også en sjat, og ønsker man at beholde den slags arbejdspladser, og ønsker man at skabe flere af dem, så skal der være gode rammevilkår for vores vindmøllevirksomheder, så vi sikrer, at arbejdspladserne bliver i Danmark.

Det betyder bl.a. også, at man kan teste sine produkter i Danmark. Derfor har regeringen den ambition at se, om man kan udpege et nyt område til et testcenter for høje vindmøller. På den baggrund er der blevet igangsat en screening, hvor man har kigget på hele Danmark og sagt: Hvor er der nogle områder, hvor det her potentielt kunne stå henne? Og et af de områder er ved Vadehavet, ikke i Vadehavet, men ved Vadehavet og altså uden for UNESCO's verdensarvsliste, og der er altid – det er der i forhold til alle de placeringer, der er i spil – nogle hensyn, der skal tages; det kan være forsvarsinteresser; det kan være naturinteresser.

Regeringen og aftalekredsen, som i øvrigt er meget bred, bag det her, kommer til at kigge på de screeninger, der er foretaget, og så beslutte, om der skal laves yderligere screeninger, og beslutte, hvor der så skal laves en yderligere vurdering af miljø- og habitatskonsekvenser. Og det er netop der, hvor man går i dybden og ser på, hvad det vil have af betydning for naturen, og hvad det vil have af betydning for kulturen, og hvad det vil have af betydning for historien, og jeg kan bare sige, at vi er meget, meget opmærksomme på naturhensyn, også i forbindelse med den placering, som spørgeren spørger til.

Kl. 14:50

**Fjerde næstformand (Karina Adsbøl):**  
Spørgeren.

Kl. 14:50

**Pernille Vermund (NB):**

At sætte 450 m høje kæmpevindmøller ved Vadehavet er ikke grøn omstilling. Det er det modsatte; det er at ødelægge naturværdierne med beton, med støj, med stål og med væsentlig mere trafik. Regeringen påstår, at den er optaget af, hvad den kalder den grønne omstilling, altså at vi skal væk fra fortidens synder, hvor naturen led under menneskelig aktivitet i form af forurening og nedbrydning af naturen. Det er virkelig sympatisk, og i Nye Borgerlige er vi helt enige. Vi kalder det generationskontrakten. Vi skal passe langt bedre på vores natur og langt bedre på vores miljø.

Personligt har jeg jo været enormt optaget af havmiljøet, bl.a. i Øresund, hvor jeg er glad for at vi har fået sat en stopper for råstofvindningen, som i alt for mange år har ødelagt havbunden i Øresund. Nu er vi på rette vej dér. Jeg er så mindre glad for, at man i Øresundskommunerne og langs kysterne stadig udleder store mængder urensset spildevand, uden at det får konsekvenser for andre end naturen og de borgere, der skal bade ved strandene, og det er jo et problem, som vi så må tage et andet sted. Men det ligger mig virkelig på sinde, at vi passer på naturen, og at vi også forvalter

naturen og miljøet med respekt, så de kommende generationer har natur- og landskabsværdier, som er mindst lige så fine som det, vi er givet i arv.

Jeg kan jo også forstå på ministeren, at naturen og miljøet også er vigtigt for regeringen og formentlig også for Venstre. Så hvis ministeren er enig i det, bliver jeg nødt til at spørge: Hvordan kan vi så sikre, at de her kæmpevindmøller ikke kommer op? Altså, skal vi virkelig have en halv kilometer høje kæmpevindmøller ved Vadehavet, fordi vindmøllelobbyen er alt for langt inde i regeringskontorerne? Er det reelt vindmølleindustrien, som ministeren også henviser til, og lobbyisterne fra DTU, der dikterer det her?

Kl. 14:52

**Fjerde næstformand (Karina Adsbøl):**  
Ministeren.

Kl. 14:52

**Ministeren for byer og landdistrikter (Morten Dahlin):**

Nej, det er det på ingen måde. Det er regeringen og aftalekredsen, der er blevet enige om at undersøge mulighederne for at lave et tredje testcenter, fordi vi ønsker at have gode forhold for udvikling og produktion af vindmøller i Danmark, så vi 1) kan komme i mål med den grønne omstilling i Danmark, og så vi 2) kan sikre, at der er tusindvis og atter tusindvis af arbejdspladser i Danmark, særlig i landdistrikterne, hvor produktion af dele til vindmøller altså fylder en ret stor andel af det samlede antal arbejdspladser. Det vil vi gerne bevare, fordi der er en behård global konkurrence på det her område.

Jeg svarer på resten næste gang.

Kl. 14:52

**Fjerde næstformand (Karina Adsbøl):**  
Spørgeren.

Kl. 14:53

**Pernille Vermund (NB):**

Man skal jo nok være ret glad for beton og stål, hvis man skal synes, at det at sætte 450 m – altså en halv kilometer – høje kæmpevindmøller op i et naturområde, som i øvrigt er et kæmpe fuglereservat, er grøn omstilling. Jeg tror ikke, at det er der, ministeren er.

Så jeg bliver nødt til at spørge: Vil ministeren, som nu er en nytiltrådt, undersøge vindindustriens og lobbyisterne fra DTU's rolle i den her sag og vende tilbage med et svar?

Kl. 14:53

**Fjerde næstformand (Karina Adsbøl):**  
Ministeren.

Kl. 14:53

**Ministeren for byer og landdistrikter (Morten Dahlin):**

Det, vi kommer til at gøre, er at kigge på de screeningsresultater, der er kommet ind, og så mødes aftalekredsen, som i øvrigt er bred, her i Folketinget, for at se på, hvad næste skridt i processen skal være. Og der skal jo ske en afvejning her, både, som jeg lige sagde, i forhold til om det er en god idé at lave et testcenter, og i forhold til det hensyn, som går på de andre interesser, der kan være. Det kan være forsvarsinteresser, og det kan være naturinteresser, og jeg garanterer spørgeren, at der naturligvis også vil blive vurderet i forhold til de natur- og i øvrigt også kulturhistoriske interesser, der er i det område, spørgeren omtaler. For det er naturligvis en afvejning, der skal foretages, og der vil også blive kigget på de naturmæssige hensyn.

Kl. 14:54

**Fjerde næstformand (Karina Adsbøl):**  
Tak. Spørgeren for et afsluttende spørgsmål



Kl. 14:54

Kl. 14:56

**Pernille Vermund (NB):**

Når jeg spørger, som jeg gør, er det jo, fordi der virkelig er mange penge på spil her, og det er klart, og når der er mange penge på spil for en industri og for nogle virksomheder, betyder det jo også, at der er nogle interesser, som man gerne vil fremme. Vil ministeren gøre noget for at skabe gennemsigtighed, i forhold til hvordan sådan et område bliver udpeget? For jeg tænker, at det vel trods alt er et politisk ansvar, at vi sikrer den gennemsigtighed. Det er jo både DTU og industrien, der nu har udpeget bl.a. Balling Enge ved Vadehavet som et af områderne.

Kl. 14:54

Kl. 14:56

**Fjerde næstformand (Karina Adsbøl):**

Tak. Så er det ministeren.

Kl. 14:54

Kl. 14:56

**Ministeren for byer og landdistrikter (Morten Dahlin):**

Der er jo ingen tvivl om, at der er visse tekniske forudsætninger, der skal være opfyldt, for at der kan være et sådant testcenter. Det handler jo om, hvordan vindforholdene er, altså om det blæser tilpas, om det blæser for meget eller for lidt, om der er adgang til, at man kan foretage nogle af de test, man gerne vil. Det er jo rå data.

Vi kommer til i regeringen at overveje det her grundigt. Jeg kommer til som ny minister, der er tiltrådt i sidste uge, at sætte mig grundigt ind i sagerne, og vi skal lave en afvejning, og den afvejning vil også indeholde naturhensyn, som er meget vigtigt for regeringen, og som også er meget vigtigt for mig.

Kl. 14:55

Kl. 14:57

**Fjerde næstformand (Karina Adsbøl):**

Tak. Så er spørgsmålet afsluttet. Tak til ministeren og til spørgeren.

Vi går så videre til det næste spørgsmål til ministeren, som også er kirkeminister, og det er fra fru Katrine Daugaard, Liberal Alliance.

Kl. 14:55

**Spm. nr. S 263**

16) Til kirkeministeren af:

**Katrine Daugaard (LA):**

Mener ministeren, at regeringen troværdigt kan siges at stå på religionskritikkens side, når den for nuværende er i gang med at kriminalisere dele af religionskritikken i Danmark?

**Skriftlig begrundelse**

Der henvises til artiklen »V-profil har været minister i et døgn – nu vækker hans første interview vrede: »Han er i virkeligheden bare et tågehorn« på jyllands-posten.dk den 24. november 2023, hvor ministeren fremfører, at hans værdikamp som minister bl.a. handler om at sikre, at man har mulighed for at kritisere religion, herunder islam.

**Fjerde næstformand (Karina Adsbøl):**

Værsgo til oplæsning af spørgsmålet.

Kl. 14:55

**Katrine Daugaard (LA):**

Tak for det. Mener ministeren, at regeringen troværdigt kan siges at stå på religionskritikkens side, når den for nuværende er i gang med at kriminalisere dele af religionskritikken i Danmark?

**Fjerde næstformand (Karina Adsbøl):**  
Ministeren.

Kl. 14:56

**Kirkeministeren (Morten Dahlin):**

Ja til, at vi i den grad kan stå på den side, der handler om, at der skal være en vid og en bred grad af ytringsfrihed for at kritisere religion, men nej til det spørgsmål om, at vi er ved at kriminalisere religionskritik, for det mener jeg faktisk er en fuldstændig forkert udlægning.

Kl. 14:56

**Fjerde næstformand (Karina Adsbøl):**  
Spørgeren.

Kl. 14:56

**Katrine Daugaard (LA):**

Men ministeren mener altså ikke, at utilbørlig behandling af religiøse genstande, herunder afbrænding eller andet af Koranen, er religionskritik så? Men det er ministeren så uenig med en lang række eksperter og organisationer i. Koranloven er en indskrænkning af religionskritikken. Det mener Justitia, Amnesty, 77 internationale intellektuelle, Dansk Kulturliv, Firoozeh Bazrafkan, chefredaktøren på Charlie Hebdo og herudover også en lang række præster og biskopper, debatredaktører og mange andre, der mener, at der er tale om en indskrænkning af religionskritikken. Mener ministeren at have en bedre forståelse for, hvad religionskritik er end dem?

Kl. 14:57

**Fjerde næstformand (Karina Adsbøl):**  
Ministeren.

Kl. 14:57

**Kirkeministeren (Morten Dahlin):**

Nej, det mener jeg ikke. Jeg er mig selv og mine intellektuelle begrænsninger helt utrolig bevidst. Men jeg vil gerne sige, at der er en kæmpestor forskel på at have et samfund, hvor man kan kritisere religion, også islam, hvor man kan sige, hvad man vil, hvor man kan tænke, hvad man vil, hvor man kan tegne, hvad man vil, hvor man kan skrive sange om det, man vil, og så et samfund, hvor man kan gå rundt og brænde bøger af, som eksempelvis Rasmus Paludan har gjort, i fuldstændig vildskab på alle torve i alle danske byer. Der er en ret stor forskel på de to ting, og det tror jeg egentlig også godt de fleste danskere kan se og er enig med mig i. Jeg er ked af, at Liberal Alliance ikke er der, men det kan jo være, at lidt debat kan få Liberal Alliance derhen.

Kl. 14:57

**Fjerde næstformand (Karina Adsbøl):**  
Tak. Spørgeren.

Kl. 14:57

**Katrine Daugaard (LA):**

Jeg synes, det er lidt sjovt, at ministeren i sine udtalelser lægger særlig vægt på retten til at kritisere islam. For den indskrænkelse, som regeringen er ved at vedtage, er jo ikke en bibellov eller en toralov, det er en koranlov. Der er ikke nogen voldelige kristne jøder eller hinduer, som nødvendiggør, at man indskrænker religionskritik. Det hele handler altså om islam, hvor voldelige tilhængere udgør en sikkerhedsrisiko, og hvis regeringen skulle have droppet al juristeri, havde man jo alene forbudt utilbørlig behandling af Koranen. Kan ministeren ikke se, at det her ser mærkeligt ud i forhold til at forsvare retten til at kritisere islam, når det nu netop er den her, som regeringen er i gang med at indskrænke?

- Fjerde næstformand (Karina Adsbøl):**  
Ministeren.
- Kirkeministeren (Morten Dahlin):**  
Nej, det kan jeg på ingen måde se, og jeg bliver måske nødt til at oplyse til spørgeren og til alle de mange tusinde mennesker, der sidder og ser med, at der fra den 21. juli 2023 og til den 21. november 2023 har været anmeldt 526 demonstrationer med bog- eller flagafbrændinger i Danmark. Og der skal være fri ret til at kritisere religion, uanset om det er kristendommen, jødedommen eller islam, men det er simpelt hen ikke det samme, som at Rasmus Paludan og hans kumpaner kan rende rundt og brænde bøger af i vildskab. Jeg tror, de fleste mennesker, der sidder og ser med lige nu, godt kan se forskel på et samfund med religionskritik og så et samfund, hvor man bare kan brænde bøger af i vildskab på gader og stræder.
- Fjerde næstformand (Karina Adsbøl):**  
Tak. Spørgeren for et afsluttende spørgsmål.
- Katrine Daugaard (LA):**  
Men nu har Rasmus Paludan jo ikke brændt bøger af siden februar. Og der er masser af ting her i tilværelsen, som kan være farlige at gøre. Det er klart, at det ikke er omkostningsfrit at kritisere en religion, som har mange ekstremistiske og voldelige følger, men spørgsmålet er jo ikke kun, hvad der er farligt, spørgsmålet er også, hvad der er vigtigt. Er det vigtigt, at vi har en solid beskyttelse af jøder i Danmark, selv om islamiske ekstremister måtte synes, det er træls? Ja! Er det vigtigt, at man kan kritisere middelalderlige tilstande i islam? Ja! Men for regeringen er det jo helt åbenlyst ikke lige så vigtigt at have en robust ytringsfrihed. Kan ministeren ikke se hykleriet, når han påpeger, at religionskritik er en fundamental værdi, samtidig med at man er en del af en regering, som indskrænker den?
- Fjerde næstformand (Karina Adsbøl):**  
Tak. Når formanden rejser sig, er det, fordi tiden er løbet, og vi har en tid, vi skal overholde. Nu er det ministeren. Værsgo.
- Kirkeministeren (Morten Dahlin):**  
Men ordføreren afslører i virkeligheden sig selv, for ordføreren tør jo ikke tage ordet bogafbrændinger i sin mund, for ordføreren ved udmærket godt, at hvis man siger, at regeringen vil indskrænke ytringsfriheden, vil folk sidde og sige, at det er forkert. Men det, der er forslaget, er at stoppe Rasmus Paludan og hans kumpaner i at rende rundt og brænde bøger i vildskab på alle byens torve. Over 500 gange er der anmeldt demonstrationer, hvor man afbrændte flag eller bøger. Det er ikke det samme som religionskritik. Man skal kunne have lov til at sige, tegne og tænke, hvad man vil om alle religioner, men det er ikke det samme som at brænde bøger af, og det tror jeg faktisk også godt Liberal Alliance ved.
- Fjerde næstformand (Karina Adsbøl):**  
Tak. Så er spørgsmålet afsluttet. Tak til ministeren, og tak til spørgeren. Så går vi til det sidste spørgsmål her til ministeren for ligestilling. Og tillykke til ministeren, som også er debutant her i dag i Folketingssalen. Velkommen til. Spørgsmålet er stillet af fru Sólbjörg Jakobsen fra Liberal Alliance.
- Kl. 14:58 **Spm. nr. S 261**  
17) Til ministeren for ligestilling af:  
**Sólbjörg Jakobsen (LA):**  
Mener ministeren, at man i Danmark i forbindelse med jobsøgning bør have ret til at blive mødt som menneske med de kvalifikationer og egenskaber, man nu har, i stedet for at blive bedømt på sit køn, sin hudfarve eller andre ydre karakteristika?
- Kl. 14:58 **Fjerde næstformand (Karina Adsbøl):**  
Værsgo for oplæsningen.
- Kl. 15:01 **Sólbjörg Jakobsen (LA):**  
Tak, og tillykke til ministeren. Mener ministeren, at man i Danmark i forbindelse med jobsøgning bør have ret til at blive mødt som menneske med de kvalifikationer og egenskaber, man nu har, i stedet for at blive bedømt på sit køn, sin hudfarve eller andre ydre karakteristika?
- Kl. 15:01 **Fjerde næstformand (Karina Adsbøl):**  
Ministeren.
- Kl. 15:01 **Ministeren for ligestilling (Mia Wagner):**  
Tak for spørgsmålet, og tak for modtagelsen. Jeg vil gerne, hvis nogle skulle være i tvivl, slå fast, at jeg mener, at man ved jobsøgning og i øvrigt skal mødes som menneske med de kvalifikationer og egenskaber, man nu har, og dermed ikke på baggrund af ydre karakteristika. I øvrigt har vi jo også lovgivning, der forbyder forskelsbehandling på arbejdsmarkedet bl.a. på grund af køn, etnicitet, alder og seksuel orientering. Vi har brug for bredde i repræsentationen i dansk erhvervsliv, for det har betydning for de løsninger, der bliver skabt, og for vores samfund mere bredt. Derfor mener jeg, at dansk erhvervsliv skal åbne sig, også for det mindre velkendte. Vi har brug for, at flere kommer ind i fællesskabet og netop ikke bliver udelukket på grund af køn, alder eller etnicitet.
- Kl. 15:02 **Fjerde næstformand (Karina Adsbøl):**  
Spørgeren.
- Kl. 15:02 **Sólbjörg Jakobsen (LA):**  
Tak for svar. Her på Borgen tror jeg heldigvis også der er meget klar enighed om, uanset hvilke partier du spørger, at mænd og kvinder er lige meget værd og skal behandles sådan. På den borgerlige fløj har vi også en bred enighed om ligestillingspolitikken, selv om den adskiller sig meget fra venstrefløjens, og det er netop, at der også skal være plads til en gennemsnitlig forskel på mænd og kvinder. Det er der, og det skal der også have lov til at være.
- Der er nogle politiske emner, vi ikke er enige med Venstre om, og det er f.eks. øremærket barsel. Der tror jeg Venstre er de eneste, der har løsrevet sig fra den borgerlige familie og valgt at være for det. Vi mener, det er op til den enkelte familie.
- Der, hvor Venstre alligevel har stået sammen med hele den borgerlige fløj, er i spørgsmålet om kønskvoter, især i bestyrelser og ude i erhvervslivet helt generelt. Vi er meget store modstandere af, at vi skal lave en ordning, hvor man skal bedømmes på baggrund af sit køn. Det hører fortiden til, og det er jo det, vi er kommet væk fra. Derfor bekymrer det også os i den borgerlige familie, at den nye minister fra Venstre har talt meget varmt om kønskvoter. Jeg citerer fra en podcast i sidste år: Det er nødvendigt med kønskvoter Danmark. Det har ministeren udtalt.
- Kl. 15:01

Derfor vil jeg gerne høre: Er det stadig ministerens overbevisning, at kønskvoter er den rigtige vej at gå, når Venstre på deres hjemmeside har stående, at det er den forkerte vej at gå?

Kl. 15:06

Kl. 15:04

**Fjerde næstformand** (Karina Adsbøl):  
Ministeren.

Kl. 15:04

**Ministeren for ligestilling** (Mia Wagner):

Det er regeringens politik, at alle skal have lige muligheder og rettigheder for at udfolde deres potentiale. Dermed skal jeg som ligestillingsminister arbejde for, at dem, som kan og vil, har adgang til dansk erhvervsliv uanset køn. Det er korrekt, at jeg, også før jeg blev minister, var ihærdig fortaler for, at kvinder også skal have lige adgang til toppen af dansk erhvervsliv. Og lad mig lige citere nogle tal: Andelen af kvindelige bestyrelsesmedlemmer i alle danske virksomheder har ligget stabilt på ca. 19 pct. siden 2014. I Danmark er andelen af kvinder blandt alle ledere 28 pct., mens den i Finland er 37 pct., i Norge 34 pct., i Sverige er den 42 pct., og i Island er den 39 pct. De har alle således større repræsentation af kvinder i ledelse, end vi har i Danmark.

Kl. 15:05

**Fjerde næstformand** (Karina Adsbøl):  
Ja tak! Tiden er gået. Spørgeren.

Kl. 15:05

**Sólbjörg Jakobsen** (LA):

Statistikker fortæller, hvad fordelingen er på baggrund af køn. De tager ikke højde for forskelle imellem kønnene. Det er fuldstændig rigtigt, at kvinder skal have lige adgang i forhold til mænd.

Formoder ministeren, at der er tale om diskrimination, og at det er derfor, vi ikke har så mange kvinder i bestyrelser i Danmark?

Kl. 15:05

**Fjerde næstformand** (Karina Adsbøl):  
Ministeren.

Kl. 15:05

**Ministeren for ligestilling** (Mia Wagner):

Forholdet er det, at statistisk set er der ikke lige adgang for kvinder og mænd til toppen af dansk erhvervsliv. Og i min egenskab af ligestillingsminister og i overensstemmelse med regeringens politik vil jeg fortsat arbejde for at sikre, at kvinder får lige adgang til toppen af dansk erhvervsliv.

Kl. 15:05

**Fjerde næstformand** (Karina Adsbøl):  
Spørgeren for sit sidste spørgsmål.

Kl. 15:05

**Sólbjörg Jakobsen** (LA):

Jamen det lyder til, at man vil bekæmpe formodet diskrimination med bevidst diskrimination, når man vil arbejde for særvilkår for et køn. Ministeren fortæller, at ministeren ikke arbejder for kønskvoter, fordi det ikke er regeringens politik, men skal vi i dagens Danmark være bekymret for, at vi har fået en ligestillingsminister, der vil arbejde for særvilkår for et køn i det danske erhvervsliv?

Kl. 15:06

**Fjerde næstformand** (Karina Adsbøl):  
Ministeren.

**Ministeren for ligestilling** (Mia Wagner):

Jeg vil i min egenskab af ligestillingsminister vedholdende arbejde for, at kvinder og mænd har lige adgang til repræsentation i toppen af dansk erhvervsliv.

Kl. 15:06

**Fjerde næstformand** (Karina Adsbøl):

Tak til ministeren, og tak til spørgeren. Spørgsmålet er afsluttet. Hermed er spørgetiden afsluttet.

Kl. 15:06

#### Meddelelser fra formanden

**Fjerde næstformand** (Karina Adsbøl):

Der er ikke mere at foretage i dette møde.

Folketingets næste møde afholdes i morgen, torsdag den 30. november 2023, kl. 10.00.

Jeg henviser til den dagsorden, der vil fremgå af Folketingets hjemmeside.

Mødet er hævet. (Kl. 15:07).